

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik nr 2

Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w RPO WSL na lata 2007-2013

Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013

Katowice, sierpień 2011 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
CZĘŚĆ PIERWSZA	5
ZASADY OGÓLNE	5
1. POJĘCIE KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW	5
2. PODMIOT PONOSZĄCY WYDATKI	5
3. UZNANIE WYDATKU ZA PONIESIONY	5
4. TERMIN PONIESIENIA WYDATKU	6
5. OGÓLNE WARUNKI UZNANIA WYDATKU ZA KWALIFIKOWALNY	6
6. ZAKAZ PODWÓJNEGO FINANSOWANIA	7
7. OCENA KWALIFIKOWALNOŚCI PROJEKTU	8
8. TRWAŁOŚĆ PROJEKTU	8
9. PODATEK VAT	8
10. PROJEKTY GENERUJĄCE DOCHÓD	9
11. WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE	9
CZĘŚĆ DRUGA	11
12. WYDATKI NA PRZYGOTOWANIE PROJEKTU	11
13. NABYCIE NIERUCHOMOŚCI	11
14. ZAKUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH	12
15. ZAKUP WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH LUB PRAWNYCH	13
16. LEASING ORAZ INNE TECHNIKI FINANSOWANIA NIERUCHOMOŚCI, ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH	13
17. INSTALACJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH	14
18. ROBOTY BUDOWLANE	14
19. NAJEM NIERUCHOMOŚCI LUB ICH CZĘŚCI	15
20. WYNAGRODZENIA – KOSZTY OSOBOWE	15
21. WYDATKI NA INSTRUMENTY FINANSOWE (DOKAPITALIZOWANIE FUNDUSZY)	15
22. WKŁAD NIEPIENIĘŻNY	16
23. KOSZTY OGÓLNE	16
24. POZOSTAŁE WYDATKI	17
25. PONOSZENIE WYDATKÓW CHARAKTERYSTYCZNYCH DLA INNEGO FUNDUSZU STRUKTURALNEGO (CROSS-FINANCING)	17
26. WYDATKI NA ZARZĄDZANIE PROJEKTEM	17
27. WYDATKI NA USŁUGI FINANSOWE I ZABEZPIECZENIA	18
28. WYDATKI NA PROMOCJĘ PROJEKTU	18

CZĘŚĆ TRZECIA.....	19
RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013	19
PRIORYTET I. BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	19
PRIORYTET II. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	35
PRIORYTET III. TURYSTYKA.....	36
PRIORYTET IV. KULTURA	45
PRIORYTET V. ŚRODOWISKO	48
PRIORYTET VI. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIAST	50
PRIORYTET VII. TRANSPORT	53
PRIORYTET VIII. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA.....	57
PRIORYTET IX. ZDROWIE I REKREACJA.....	58
PRIORYTET X. POMOC TECHNICZNA.....	60
ZAŁĄCZNIK.....	64

WSTĘP

Niniejsze wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 zostały opracowane na podstawie postanowień art. 26 ust. 1 pkt 6 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.), Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008r. r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) oraz Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013.

Poniższy dokument składa się z trzech części. W części pierwszej przedstawione zostały ogólne zasady kwalifikowania wydatków wraz z podstawami prawnymi. W części drugiej i trzeciej określono odpowiednio warunki uznania poszczególnych wydatków za kwalifikowalne oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w poszczególnych działaniach/ poddziałaniach RPO WSL. W celu właściwej interpretacji kwalifikowalności wydatku należy posługiwać się zarówno zasadami ogólnymi jak i szczegółowymi.

Rodzaje wydatków w części drugiej mają charakter horyzontalny, o ile nie zostały wykluczone/zawężone dla danego działania/ poddziałania w części trzeciej.

Rodzaje wydatków ujęte w części trzeciej stanowią zatem dopełnienie informacji na temat poszczególnych wydatków zawartych w części drugiej.

Kwalifikowalność wydatków dotyczących Pomocy technicznej (X Priorytet) ustalana jest w oparciu o wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej.

Kwalifikowalność wydatków poddawana jest wnikliwej analizie zarówno na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, jak też w trakcie realizacji projektu na podstawie przedkładanych przez beneficjenta dokumentów.

CZĘŚĆ PIERWSZA ZASADY OGÓLNE

1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków

- 1.1. Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej lub z publicznych źródeł krajowych.
- 1.2. Niniejsze wytyczne określają warunki uznania wydatku za wydatek kwalifikowalny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Warunki te wynikają w szczególności z:
- regulacji prawnych dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE,
  - *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013.*
- 1.3. Wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych.
- 1.4. W przypadku, gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktat Współpracy Europejskiej (lub pomoc *de minimis*), wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie:
- wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych, oraz
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.

2. Podmiot ponoszący wydatki

- 2.1. Co do zasady, wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez Beneficjenta, tj. podmiot z którym Instytucja Zarządzająca, Instytucja Pośrednicząca II stopnia zawarła umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Wyjątki od tej zasady określają pkt 2.2. – 2.3.
- 2.2. W przypadku projektów realizowanych w ramach partnerstwa wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez dowolnego uczestnika partnerstwa. Przez partnerstwo rozumie się grupę podmiotów utworzoną w celu wspólnej realizacji projektu w drodze umowy między tymi podmiotami.
- 2.3. W przypadku, gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w drodze leasingu wydatkiem kwalifikowalnym może być wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszony przez leasingobiorcę.

3. Uznanie wydatku za poniesiony

- 3.1. Co do zasady wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu. Wyjątki od tej zasady określają pkt 3.2. – 3.3.
- 3.2. Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeśli wkład został faktycznie wniesiony.
- 3.3. Wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu uważa się za poniesiony, jeśli podmiot ten uznał

kompensatę. Postanowień tych nie stosuje się do Mikroprzedsiębiorstw oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw¹.

Postanowienia ppkt. 3.2 i 3.3 nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1

4. Termin poniesienia wydatku

4.1.W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż 01.01.2007 r. oraz nie później niż 31.12.2015 r.

4.2.W zakresie projektów, których wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej, rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wynikać będzie z zapisów właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego.

4.3.W przypadku projektów, których rzeczowa realizacja inwestycji rozpoczęła się przed okresem kwalifikowalności tj. 01.01.2007 r. koszty mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeżeli wydatek został faktycznie poniesiony w 2007 r. Oznacza to, że datą poniesienia wydatków kwalifikujących się do otrzymania pomocy przez Beneficjenta jest data przekazania środków na rzecz wykonawcy (zapłaty).

4.4.Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa harmonogram rzeczowo-finansowy, będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone w pkt 4.1.

4.5.W umowie o dofinansowanie projektu zawieranej pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Beneficjentem wskazać należy ostateczny termin, do którego Beneficjent zobowiązany jest złożyć ostatni wniosek o płatność w projekcie².

4.6.Umowa o dofinansowanie projektu może dopuszczać uznanie za kwalifikowalne wydatków poniesionych przed dniem jej zawarcia.

4.7.Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:

- a) w przypadku wydatków pieniężnych:
  - dokonanych przelewem lub obciążeniem kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
  - dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu, dokonanych gotówką - datę faktycznego dokonania płatności,
- b) w przypadku wkładu rzeczowego - datę faktycznego wniesienia wkładu, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.,
- c) w przypadku kompensaty - datę uznania kompensaty przez drugą stronę, jednak nie wcześniej niż 01.01.2007 r.

5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny

5.1.Wydatek powinien być niezbędny dla realizacji projektu.

5.2.Wydatek powinien być dokonany zgodnie z obowiązującym prawem. W szczególności:

---

¹ Zgodnie z definicją zawartą w Załączniku nr I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzającego jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju (Dz. U. WE L 63 z 28.02.2004 r., str. 22).

² Obowiązek przestrzegania zasady n+3(2) dla realizacji projektu.

- wydatek poniesiony przez podmiot zobowiązany do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych powinien być dokonany zgodnie z tą ustawą lub Wytycznymi Instytucji Zarządzającej RPO WSL w sprawie udzielania zamówień publicznych dla projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
- wydatek poniesiony przez przedsiębiorcę powinien być dokonany zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

5.3. Wydatek powinien być dokonany zgodnie z umową o dofinansowanie projektu. Umowa ta może w szczególności określać – w ramach określonych niniejszymi wytycznymi - szczegółowe rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, maksymalne kwoty wydatków kwalifikowalnych poszczególnych rodzajów oraz terminy ich dokonywania.

5.4. Wydatek powinien być dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku. Zasadę tę uznaje się za spełnioną w szczególności wówczas, gdy wydatek był dokonany w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych lub zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej RPO WSL w sprawie udzielania zamówień publicznych dla projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

5.5. Wydatek, który został uznany za kwalifikowalny w ramach danego projektu dofinansowanego środkami publicznymi krajowymi lub wspólnotowymi nie może być ponownie uznany za wydatek kwalifikowalny w ramach innego projektu - „zakaz podwójnego finansowania” – pkt 6.

5.6. Wydatek powinien być należycie udokumentowany. Dowodem poniesienia wydatku jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty. W przypadku płatności gotówkowej, jeśli IZ nie określi inaczej, wystarczającym dowodem jest faktura z adnotacją „zapłacono gotówką” opatrzona podpisem upoważnionej osoby (wystawcy/sprzedawcy). W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem poniesienia wydatku jest dokument (dokumenty) określony przez Instytucję Zarządzającą.

6. Zakaz podwójnego finansowania

6.1. Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków publicznych - wspólnotowych lub krajowych.

6.2. Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:

- a. zrefundowanie tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
- b. zrefundowanie kosztów podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.),
- c. zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
- d. otrzymanie refundacji ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności na wydatek, który wcześniej został sfinansowany z preferencyjnej pożyczki ze środków publicznych, oraz niedokonanie niezwłocznego zwrotu refundowanej części tej pożyczki.

7. Ocena kwalifikowalności projektu

- 7.1. Ocena kwalifikowalności projektu następuje na etapie oceny jak i podczas realizacji projektu (sprawdzanie wniosków o płatność oraz kontrole projektów) w celu sprawdzenia czy przedstawiony projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach danego programu.
- 7.2. Projekt kwalifikuje się do współfinansowania, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:
- a) jest zgodny z kryteriami wyboru określonymi przez Komitet Monitorujący,
  - b) beneficjent ubiegający się o dofinansowanie jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach danego priorytetu /działania,
  - c) jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, konkurencji, zamówień publicznych, środowiska oraz społeczeństwa informacyjnego,
  - d) jest zgodny z programem operacyjnym oraz uszczegółowieniem programu operacyjnego,
  - e) przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu /działania.

8. Trwałość projektu

- 8.1. Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (Dz.U.UE.L.06.210.25 z późn. zmian.) trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności musi być zachowana przez okres pięciu lat od daty zakończenia projektu. Poprzez datę zakończenia projektu należy rozumieć termin realizacji projektu określony w umowie o dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem przepisów art. 88 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (Dz.U.UE.L.06.210.25 z późn. zmian.).
- 8.2. W przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, okres, o którym mowa powyżej, wynosi 3 lata od daty zakończenia projektu.
- 8.3. Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu zasadniczej modyfikacji wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej i mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny
- 8.4. Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.
- 8.5. Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (Dz. U.UE. L.06.210.25 z późn. zmian.).

9. Podatek VAT

- 9.1. Podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowalnego jest kwalifikowalny tylko wówczas, gdy został ostatecznie poniesiony i w myśl przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług nie może zostać odzyskany.

9.2. Jeśli podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowalnego może być częściowo odzyskany, to kwalifikowalna jest ta część podatku VAT, która nie może zostać odzyskana.

9.3. Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku aplikacyjnego oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu.

Postanowienia ppkt. 9.1, 9.2 i 9.3 nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

10. Projekty generujące dochód

10.1. Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym³.

10.2. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.

10.3. Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

W przypadku projektów wybranych do dofinansowania IZ RPO WSL może wezwać beneficjenta do aktualizacji analizy finansowej po podpisaniu przez niego umów z wykonawcami rzeczowego zakresu projektu. W szczególności do aktualizacji analizy finansowej mogą zostać wezwani beneficjenci projektów generujących dochód, w których następuje zmiana polityki taryfowej, pojawią się nowe źródła dochodu lub beneficjent zawnioskuje o zmianę poziomu dofinansowania dla projektu.

10.4. Metodologia obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem odrębnych wytycznych dotyczących projektów generujących dochody⁴.

10.5. Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

11. Wydatki niekwalifikowalne.

11.1. W żadnym wypadku nie są kwalifikowalne wydatki na:

- a) pokrycie odsetek od zadłużenia lub innych kosztów kredytu,
- b) pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach wdrażania projektu,
- c) nabycie aktywów, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia,
- d) pokrycie kosztów kar i grzywien, a także kosztów procesów sądowych oraz kosztów realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- e) podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. Ustawę z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług,

³ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostały wskazane w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących projektów generujących dochody.

⁴ Metodologia obliczania generowanego dochodu znajduje się w krajowych Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód 19.09.2007 r., w Wytycznych do studiów wykonalności

- f) wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu,
  - g) pokrycie kosztów związanych z umową leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,
  - h) wypełnienie formularza wniosku (aplikacyjnego) o dofinansowanie projektu,
  - i) działania promocyjne i informacyjne projektów współfinansowane ze środków RPO WSL, wykorzystywane i prowadzone łącznie z działaniami w ramach kampanii wyborczej kandydatów. Niedozwolone jest wykorzystywanie materiałów promocyjnych współfinansowanych ze środków RPO WSL do celów niezwiązanych z projektem, w szczególności podczas kampanii wyborczych. Ponadto, w ramach projektów współfinansowanych ze środków RPO WSL wydatkami niekwalifikowalnymi są materiały promocyjne (min. broszury, ulotki, materiały multimedialne, materiały konferencyjne, gadżety) oraz tablice informacyjne zawierające imiona i nazwiska kandydatów, hasła oraz programy wyborcze.
- 11.2. Wydatki związane z odyskaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji Instytucji Zarządzającej.
- 11.3. Wydatki związane z poniesieniem strat lub dodatkowych kosztów na skutek nieprawidłowej i nieterminowej realizacji projektu przez wykonawcę mogą zostać uznane za kwalifikowalne w przypadku, gdy Beneficjent rzetelnie udokumentuje poniesioną stratę/koszty. W sytuacji, gdy wyliczenie ww. straty/kosztów jest niemożliwe, uzyskana przez Beneficjenta kara umowna/odszkodowanie w całości pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych stanowiącą podstawę do wyliczenia kwoty refundacji.
- 11.4. W przypadku, gdy w projekcie realizowane są zadania kwalifikujące się do RPO WSL, jak i wydzielone działania niekwalifikowalne - dotyczące budowy, remontu pomieszczeń/powierzchni wspólnych lub powierzchni prowadzących do pomieszczeń uznawanych za kwalifikowalne, pozostają one w całości kwalifikowalne w przypadku, gdy koszty remontu powierzchni wspólnych uznawanych za wydatek niekwalifikowany nie przekraczają 30% kosztów całkowitych projektu. Jeżeli zadania niekwalifikowalne przekroczą powyższy próg, wówczas z kwalifikowalnych kosztów wspólnych należy wydzielić koszty niekwalifikowalne proporcjonalnie do pomieszczeń/powierzchni niekwalifikowalnych⁵.
- 11.5. Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.

---

⁵ Nie dotyczy Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

CZĘŚĆ DRUGA

WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu

12. Wydatki na przygotowanie projektu

12.1. Wydatki na zakup usług dotyczących opracowania dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli dokumentacja taka jest wymagana przez prawo krajowe bądź wspólnotowe albo przez Instytucję Zarządzającą RPO WSL, o ile jej opracowanie jest niezbędne do przygotowania lub realizacji projektu. Dotyczy to w szczególności wydatków na opracowanie:

- wstępnego studium wykonalności, studium wykonalności (w tym aktualizacje SW, aktualizacje analizy finansowej⁶),
- oceny oddziaływania na środowisko (raport oddziaływania na środowisko),
- dokumentacji technicznej (m. in. koncepcja budowlana, projekt budowlany, projekt architektoniczny i wykonawczy, prace geodezyjne, program funkcjonalno-użytkowy, kosztorys ofertowy, inwestorski, map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt oraz innej niezbędnej dokumentacji technicznej i finansowej),
- przygotowanie dokumentacji przetargowej, publikacje ogłoszeń przetargowych,
- badań związanych z urbanistyką, krajobrazem, architekturą lub budownictwem, niezbędnych do realizacji celów projektu, innych dokumentów dołączanych do wniosku o dofinansowanie, jeżeli wymagany w ramach danego priorytetu.

12.2. Warunkiem uznania wydatków określonych w ppkt 12.1. za kwalifikowalne jest wskazanie tych wydatków we wniosku aplikacyjnym będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

12.3. Postanowienia ppkt 12.1. - 12.2. stosuje się odpowiednio w przypadku dokonywania zmian w projekcie.

12.4. Postanowienia ppkt 12.1. - 12.2. nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu

13. Nabycie nieruchomości

13.1. Wydatek na nabycie nieruchomości może być uznany za kwalifikowany, jeśli nabycie nieruchomości zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie i uwzględnione w umowie o dofinansowanie projektu.

13.2. Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:

- cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
- wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia,
- kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania obejmującego nieruchomość,
- wydatek na wycenę rzeczoznawcy,
- wydatek na sporządzenie niezbędnych map,

⁶ W przypadku, przedsięwzięć generujących dochód, gdy wartość całkowita projektu przekracza 1 mln euro, beneficjent może założyć, jako koszt kwalifikowalny, wykonanie aktualizacji analizy finansowej wraz z rekalkulacją luki w finansowaniu.

- wydatek na opłatę notarialną.

- 13.3. Podstawą uznania wydatków, związanych z nabyciem nieruchomości, za kwalifikowalne jest przedstawienie operatu szacunkowego. Jeżeli cena nabycia nieruchomości jest wyższa niż jej wartość rynkowa, potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.), to różnicy między ceną nabycia a wartością rynkową nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych.
- 13.4. Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości.
- 13.5. Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu⁷.
- 13.6. Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej mogą być uznane za kwalifikowane, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu.
- 13.7. W przypadku zakupu nieruchomości z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków operat, o którym mowa w ppkt 13.3. powinien wyszczególniać wartość gruntu i wartość budynków. W tym przypadku, wartości budynków nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych, natomiast mogą zostać uznane za kwalifikowalne wydatki na wyburzenie budynków, o ile spełniają pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.
- 13.8. Wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej (tj. budynku oraz gruntu, na której został wybudowany) mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli pomiędzy zakupem tej nieruchomości a celami projektu istnieje bezpośredni związek⁸.
- 13.9. Koszt nabycia nieruchomości zabudowanej może być uznany za kwalifikowalny, pod warunkiem, że w okresie 7 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie nieruchomość ta nie została zakupiona z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub pochodzących z funduszy Unii Europejskiej (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy).

14. Zakup środków trwałych

- 14.1. Wydatek na zakup środka trwałego może być uznany za kwalifikowalny, jeśli ten środek trwały w całym okresie od jego zakupu do zakończenia okresu trwałości projektu:
- a) będzie służył do realizacji projektu, oraz
  - b) będzie włączony do rejestru środków trwałych Beneficjenta⁹.

⁷ Zasada obliczania kosztu kwalifikowalnego gruntu została przedstawiona w załączniku do niniejszych wytycznych.

⁸ Budynek i grunt na której został wybudowany traktowane są jako całość. Nie można dokonać rozróżnienia na budynek i niezabudowany grunt. Po zakupieniu nieruchomości do celu realizacji projektu nie będzie możliwe dokonanie podziału gruntu, wynajmu ani jego dzierżawy.

⁹ W przypadku wymiany maszyn i urządzeń, które z uwagi na szybki postęp technologiczny stały się przestarzałe w okresach – odpowiednio 5 i 3 lata – nie będzie uznana za nieutrzymanie inwestycji, o ile działalność gospodarcza związana z inwestycją będzie prowadzona przez beneficjenta pomocy przez minimalny wymagany okres.

14.2. Jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa ustalona przez niezależnego rzeczoznawcę, różnica między ceną nabycia a wartością rynkową nie uważa się za wydatek kwalifikowalny.

14.3. Koszt nabycia używanych środków trwałych może być uznany za kwalifikowalny, pod warunkiem, że:

- w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu środek trwały nie został zakupiony z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub pochodzących z funduszy Unii Europejskiej (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy),
- cena środka trwałego nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień zakupu i jest niższa od ceny nowego środka trwałego,
- środek trwały posiada właściwości techniczne niezbędne do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz spełnia obowiązujące normy i standardy.

15. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych

15.1. Wydatek na zakup wartości niematerialnej lub prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych, oraz
- zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz
- podlega amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- będzie wykorzystywana wyłącznie w ramach przedsiębiorstw, które otrzymały pomoc.

15.2. W przypadku projektu realizowanego przez Mikroprzedsiębiorstwo, Małe lub Średnie Przedsiębiorstwo¹⁰ wydatek wymieniony w pkt. 15.1. może zostać uznany za kwalifikowalny, tylko w przypadku, gdy dotyczy zakupu wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej.

16. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

16.1. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowalny, jeśli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w pkt 13, 14 lub 15, oraz 16.

Koszty związane z nabyciem aktywów objętych najmem/dzierżawą innych niż grunty i budynki, uwzględnia się jedynie w przypadku, gdy najem/dzierżawa ma postać **leasingu finansowego** oraz obejmuje zobowiązanie do nabycia aktywów z dniem upływu okresu najmu/dzierżawy. W odniesieniu do najmu/dzierżawy gruntów i budynków najem/dzierżawa musi trwać przez okres co najmniej pięciu lat od przewidywanego terminu zakończenia projektu inwestycyjnego lub trzech w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

16.2. Wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowalny,

¹⁰ Zgodnie z definicją zawartą w Załączniku I ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (WE) NR 800/2008. z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).

- prawo własności przedmiotu leasingu zostanie przeniesione na Beneficjenta po okresie spłaty wszystkich rat leasingowych,
- przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny,
- wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu,
- w przypadku, gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym,
- leasing obejmuje nabycie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zostały wymienione w katalogu wydatków kwalifikowalnych w części trzeciej niniejszych wytycznych „Rodzaje Wydatków Kwalifikowalnych w Poszczególnych Działaniach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”.

16.3. Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej przy zastosowaniu techniki finansowania innej niż leasing może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatki związane z zastosowaniem tej techniki finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie, bądź umowy o dofinansowanie projektu, oraz
- Beneficjent wykaże, iż zastosowanie tej techniki finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

17. Instalacja środków trwałych

17.1. Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowalny, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowalny jest wydatek na nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego.

18. Roboty budowlane

18.1. Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli zostały przedstawione we wniosku aplikacyjnym będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

18.2. Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego.

18.3. Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

18.4. Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory, mogą być uznane za kwalifikowalne.

18.5. Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej.

18.6. Wydatki związane z infrastrukturą towarzyszącą mogą być uznane za wydatki kwalifikowane, o ile są niezbędne dla realizacji projektu.

18.7. Wydatki na prace budowlane, w szczególności na:

- przygotowanie terenu pod budowę,

- prace rozbiórkowe,
  - prace geodezyjne,
  - prace ziemne,
  - prace budowlano-montażowe,
  - prace budowlane,
  - prace remontowe,
  - prace modernizacyjne,
  - prace konserwacyjne,
  - prace wykończeniowe,
- mogą być uznane za kwalifikowane, jeżeli są niezbędne do realizacji projektu.

19. Najem nieruchomości lub ich części

19.1. Wydatek na najem nieruchomości lub jej części może być uznany za wydatek kwalifikowalny pod warunkiem, że wynajmowana nieruchomość (część nieruchomości) jest wykorzystywana wyłącznie na cele projektu i Beneficjent zagwarantuje, iż umowa najmu będzie zawarta na okres niezbędny dla realizacji projektu¹¹.

20. Wynagrodzenia – koszty osobowe

20.1. Wydatek na wynagrodzenie¹² może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny w przypadku pracownika bezpośrednio zatrudnionego przy realizacji projektu, kiedy można wykazać, że jego udział w realizacji inwestycji jest niezbędny i w sposób zasadniczy przyczynia się do osiągnięcia rezultatów projektu. Ponadto, muszą być spełnione następujące warunki:

- a) powierzenie pracownikowi zadań przy realizacji projektu nastąpiło na piśmie,
- b) wniosek aplikacyjny, będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu przewiduje kwalifikowalność wydatków na wynagrodzenia.

20.2. Podstawą uznania kosztów osobowych za kwalifikowalne są:

- a) przedłożenie umowy o pracę lub opisu stanowiska określającego obowiązki i wymiar etatu pracownika,
- b) do wniosku o płatność należy załączyć listę obecności (wystarczające w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze) oraz dodatkowo karty czasu pracy (w przypadku personelu zatrudnionego w niepełnym wymiarze godzin), listę płac¹³ oraz/lub potwierdzenie dokonania przelewu z konta,
- c) stawki płacowe dla personelu realizującego projekt można uznać za kwalifikowalne do wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku aplikacyjnego.
- d) Punktu c) nie stosuje się dla wydatków ponoszonych w ramach priorytetu X Pomoc techniczna.

Postanowienia ppkt 20.1. - 20.2. nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

21. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy)

21.1. W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwoty udzielonych pożyczek.

¹¹ Nie dotyczy Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

¹² Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą wynagrodzenia uznanego za wydatek kwalifikowalny, stanowią również wydatki kwalifikowalne.

¹³ Tylko w przypadku, jeśli zostały zapłacone wszystkie składki.

21.2. W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwotę niezbędną do pokrycia udzielonych gwarancji, określoną przez niezależnego audytora.

21.3. Kwalifikowalne są wydatki związane z udzieleniem wsparcia w formie pożyczek lub poręczeń dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, prowadzących działalność o charakterze regionalnym, tj. lokalizacja inwestycji znajduje się w granicach administracyjnych Województwa Śląskiego.

21.4. Wydatki w ramach instrumentów inżynierii finansowej ponoszone są zgodnie z art.43 oraz art. 45 rozporządzenia 1828/2006.

Postanowienia ppkt 21.1. - 21.4. nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

22.Wkład niepieniężny

22.1. Wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz.

22.2. Wkład niepieniężny może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wartość wkładu niepieniężnego może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana,
- w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w pkt. 12 i 13.

22.3. W przypadku wniesienia przez Beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie ze środków programu operacyjnego nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

22.4. Wkład niepieniężny beneficjenta uznaje się za kwalifikowalny proporcjonalnie do ponoszonych przez niego na bieżąco wydatków kwalifikowalnych.

23.Koszty ogólne

23.1. Wydatki na koszty ogólne (m. in. opłaty czynszowe, koszty administracyjne, opłaty za energię, ogrzewanie) kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że:

- a) kalkulacja tych kosztów jest oparta na rzeczywistych kosztach związanych z realizacją danego projektu, w oparciu o załączone dokumenty księgowe,
- b) koszty te zostały wyodrębnione jako odpowiednia proporcja kosztów związanych bezpośrednio z realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią.
- c) zostały zadeklarowane do wysokości 5% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu.
- d) Punktu c) nie stosuje się dla wydatków ponoszonych w ramach priorytetu X Pomoc techniczna.

Postanowienia ppkt 22.1. - 22.3. nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

24. Pozostałe wydatki

24.1. Wydatki inne, niż określone w pkt 12-23 mogą zostać uznane za kwalifikowane, o ile tak stanowi wniosek aplikacyjny, będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu i są niezbędne dla realizacji projektu oraz są wymagane dokumentami programowymi.

Postanowienia ppkt. 24.1 nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

25. Ponoszenie wydatków charakterystycznych dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing)

25.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego jest finansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W związku z tym wydatki na działania określone w art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1081/2006 są objęte mechanizmem elastycznego finansowania (cross-financing).

25.2. Łączna kwota wydatków objętych mechanizmem elastycznego finansowania uznanych za kwalifikowalne nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych ponoszonych w ramach danego priorytetu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

C. Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą

26. Wydatki na zarządzanie projektem

26.1. Wydatki na nabycie usług polegających na wykonywaniu czynności w ramach zarządzania projektem (np. obsługi księgowej, monitorowania, inżynier projektu) mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne jeżeli tak stanowi wniosek aplikacyjny oraz są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu.

26.2. Wydatki na analizy i ekspertyzy niezbędne do realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli tak stanowi wniosek aplikacyjny, będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

26.3. Wydatki na audyt projektu mogą być uznane za kwalifikowalne w przypadku projektów dużych, wielozadaniowych, realizowanych przez kilka podmiotów, lub których wartość całkowita przekracza 30 mln PLN dla robót budowlanych lub co najmniej 5 mln PLN dla dostaw bądź usług, wymagany jest przepisami prawa lub postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu. Audyt ten musi być przeprowadzony przez Beneficjenta po poniesieniu 50% wydatków całkowitej wartości projektu przed terminem zakończenia rzeczowego realizacji projektu.

26.4. Koszty związane z zarządzaniem projektem tzw. Inżynier projektu (inżynier kontraktu, menadżer projektu, koordynator projektu, kierownik projektu) mogą zostać uznane za kwalifikowalne w przypadku inwestycji, dla których wymagana jest koordynacja podejmowanych działań. Wydatki związane z zatrudnieniem tzw. Inżyniera projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod następującymi warunkami :

- zakres obowiązków jest nierozdzielnie związany z koordynacją prac niezbędnych do realizacji projektu,
- wraz z wnioskiem o płatność zostanie przedłożona umowa lub opis stanowiska określającego obowiązki.

26.5. Wydatki na nadzór inwestorski w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzór autorski oraz nadzór konserwatorski mogą być uznane za kwalifikowalne, każdy do wysokości 5% kosztów kwalifikowanych robót budowlanych, jeśli są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu oraz zostały ujęte we wniosku aplikacyjnym będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

26.6. Wydatki na zakup środków trwałych, służących do zarządzania projektem, nie są kwalifikowalne.

Postanowienia ppkt. 26.1 – 26.6 nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

27. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia

27.1. Wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem rachunku bankowego na potrzeby projektu mogą być uznane za kwalifikowane o ile tak stanowi wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

27.2. Wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie projektu mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek ustanowienia zabezpieczenia wynika z postanowień umowy o dofinansowanie projektu oraz zostały ujęte we wniosku o dofinansowanie.

Postanowienia ppkt. 27.1 i 27.2 nie dotyczą Działania 1.2 oraz Poddziałania 3.1.1. i 3.2.1.

28. Wydatki na promocję projektu

28.1. Wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile stanowi tak wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu¹⁴.

28.2. Za kwalifikowalne można uznać jedynie koszty informacji i promocji integralnie związane z realizacją projektu pod warunkiem, iż wynoszą one do 10% wartości projektu, nie więcej niż 250 000 PLN.

---

¹⁴ Wytyczne Instytucji Zarządzającej RPO WSL na lata 2007-2013 dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji.

CZĘŚĆ TRZECIA

RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013

PRIORYTET I. Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość

DZIAŁANIE 1.1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu

PODDZIAŁANIE 1.1.1. Infrastruktura rozwoju gospodarczego

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt. 11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty przebudowy infrastruktury technicznej w tym kolidującej z inwestycją, mające związek z celem projektu,
- koszty zakupu wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN),
- zakup usług doradczych dla instytucji zarządzających parkami przemysłowymi, technologicznymi oraz inkubatorami przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości akademickiej),
- koszty odszkodowania za przedwczesny wyrąb drzewostanu oraz koszty wyłączenia z produkcji gruntów leśnych, jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 20% kosztów kwalifikowanych projektu;

Kwalifikowalność w ramach 7. typu projektu:

- koszty wsparcia instrumentów inżynierii finansowej (funduszy gwarancyjnych, funduszy pożyczkowych), koszty administrowania funduszem, ponoszone przez osobę prawną zarządzającą funduszem, w szczególności koszty zatrudnienia kadry i ekspertów, koszty powierzchni biurowej i wyposażenia biurowego, koszty przygotowania i monitorowania inwestycji, koszty analiz, koszty badania inwestycji, badania rynku itp., koszty promocji – do wysokości ustalonej w umowie o udzieleniu wsparcia, nie przekraczającej średniorocznie więcej niż:
  - 2% - w przypadku funduszy poręczeniowych;
  - 4% - w przypadku funduszy udzielających wyłącznie mikropożyczek mikroprzedsiębiorcom;
  - 3% - w przypadku innych funduszy.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup wartości niematerialnych lub prawnych,
- leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- najem nieruchomości lub ich części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe (za wyjątkiem typu projektu 7.),
- wkład niepieniężny,

- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

PODDZIAŁANIE 1.1.2. Promocja inwestycyjna

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem pkt.10) , a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Koszty organizacji i udziału w krajowych i międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej;
- koszty wstępu na targi lub wystawy,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty, takich jak np.: katalogi, foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: długopisy, kubki, smycze, itp.
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszt usługi tłumaczeń,
- koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)¹⁵,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska.

Koszty związane z organizacją kampanii promocyjnych, w tym:

- koszty podróży oraz zakwaterowania organizatorów biorących udział w kampanii, m.in.(zakup biletów, noclegi, wyżywienie, diety)¹⁶,
- koszty organizacji spotkań promocyjnych (koszty wynajmu sal, koniecznego sprzętu, koszt usługi tłumaczeń),
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu;
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, ulotki, foldery, informatory, plakaty, mapy lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: długopisy, kubki, smycze, itp.).
- koszty wynajęcia tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów;
- koszty przygotowania i emisji telewizyjnych i radiowych materiałów promocyjnych związanych z kampanią promocyjną;
- koszty przygotowania i zamieszczenia artykułów, zdjęć i reklam prasowych oraz internetowych związanych z kampanią promocyjną,
- koszt przygotowania, uruchomienia i obsługi (w okresie trwania projektu) strony internetowej bezpośrednio związanej z kampanią promocyjną.

---

¹⁵ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

¹⁶ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- nabycie nieruchomości,
- koszt budowy tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów,
- leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- amortyzacja środków trwałych,
- roboty budowlane,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wkład niepieniężny.

DZIAŁANIE 1.2 Mikroprzedsiębiorstwa i MŚP

PODDZIAŁANIE 1.2.1. Mikroprzedsiębiorstwa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 1.2.1.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1., 2., 3., 4., 5., 6. typu projektu:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, (w tym m.in. rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia specjalnych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz. U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,

Kwalifikowalność wydatków w ramach 5, 6 typu projektu:

W ramach 5. i 6. typu projektów kwalifikować się będą również koszty tworzenia stron www.

W ramach 7. typu projektu kwalifikowalne są wyłącznie:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej; do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
- koszty wstępu na targi lub wystawy (maksymalnie dla dwóch przedstawicieli Wnioskodawcy) – wyłącznie dla projektów związanych z udziałem w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak: katalogi, foldery, ulotki lub prezentacje na nośnikach jednokrotnego zapisu,
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszt usługi tłumaczeń (do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
- koszty podróży służbowych maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, transport, diety)¹⁷ – maksymalnie w okresie dwóch dni przed i jednego dnia po imprezie wystawienniczej,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska (montaż, demontaż stoiska, transport stoiska, podłączenie i zużycie mediów).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
- koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz. U. nr 112, poz. 1317),
- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- koszty związane z wdrożeniem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych inne niż instalacja i uruchomienie,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,
- koszty badań, testów,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na audyt projektu,

---

¹⁷ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu, wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej,
- amortyzacja środków trwałych,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu za wyjątkiem 7 typu projektu,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część,
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część.

PODDZIAŁANIE 1.2.2. Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 1.2.2.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1., 2., 3., 4., 5, 6. i 7. typu projektu:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, (w tym m.in. rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia specjalnych środków transportu wyszczególnionych w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz. U. nr 112, poz. 1317), pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,

Kwalifikowalność wydatków w ramach 6., 7. typu projektu:

W ramach 6. i 7. typu projektów kwalifikować się będą również koszty tworzenia stron www.

W ramach 8. typu projektu kwalifikowalne są wyłącznie:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej; do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
- koszty wstępu na targi lub wystawy (maksymalnie dla dwóch przedstawicieli Wnioskodawcy) – wyłącznie dla projektów związanych z udziałem w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak: katalogi, foldery, ulotki lub prezentacje na nośnikach jednokrotnego zapisu,
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszt usługi tłumaczeń (do 10% wartości kosztów kwalifikowalnych),
- koszty podróży służbowych maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, transport, diety)¹⁸ – maksymalnie w okresie dwóch dni przed i jednego dnia po imprezie wystawienniczej,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska (montaż, demontaż stoiska, transport stoiska, podłączenie i zużycie mediów).

W ramach 9., 10., 11. typu projektu kwalifikowalne są wyłącznie:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie projektowania, wdrażania i doskonalenia: nowego produktu lub usługi, planów marketingowych, strategii rozwoju firmy, systemów zarządzania jakością i innych wspomagających zarządzanie, zarządzania środowiskiem, BHP oraz w zakresie certyfikacji wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno – pomiarowej,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych związanych z zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych w przedsiębiorstwie.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 12. typu projektu:

Zakup specjalistycznych usług doradczych dotyczących łączenia się przedsiębiorstw

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych,
  - koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w rodzaju 743 oraz podgrupie 76 Klasyfikacji Środków Trwałych (Rozporządzenie RM w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych z 1999r., Dz. U. nr 112, poz. 1317),

---

¹⁸ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- koszty związane z wdrożeniem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych inne niż instalacja i uruchomienie w ramach projektów typu 1 - 7,
- koszty badań, testów,
- koszty usług doradczych w ramach projektów typu 1 - 7,
- koszty audytu certyfikującego,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,
  - wydatki ponoszone na szkolenia,
- koszty uzyskania certyfikatu,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- amortyzacja środków trwałych,
  - wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wniesienie wkładu niepieniężnego, wydatki na audyt projektu,
- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu,
- wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu za wyjątkiem 8 typu projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
  - odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część.
  - pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część.

PODDZIAŁANIE 1.2.3. Innowacje w Mikroprzedsiębiorstwach i MŚP

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 1.2.3.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1 i 2 typu projektu:

- koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia następujących specjalnych środków transportu:
  - samochody sanitarne do transportu chorych, w tym pogotowia ratunkowego
  - pojazdy samochodowe, które ze względu na swą konstrukcję przeznaczone są do wykonywania innych prac niż transport towarów i przewóz ładunków i osób, jak:
    - a) piaskarki, pojazdy przepompowujące beton,
    - b) pojazdy strażackie, pojazdy do czyszczenia ulic, kanałów ściekowych, pasów startowych lotnisk (np. polewaczki, zmywarki, polewarko-zmywarki, samochody asenizacyjne),
    - c) żurawie samochodowe (dźwigi samojezdne) za wyjątkiem pojazdów z HDS,

- d) samojezdne wieże wiertnicze,
  - e) generatory przewoźne,
  - f) radiowe wozy transmisyjne, wozy operatorskie i filmowe,
  - g) pojazdy leśne typu: forwarder, harwarder, harwester,
  - h) ratraki.
  - wózki jezdniowe z pomostem stałym o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe z nisko podnoszoną platformą o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie spalinowym,
  - wózki jezdniowe transportowe ze stałą platformą i żurawiem o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - pozostałe wózki jezdniowe,
- pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
  - koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
  - koszty transportu środka trwałego niezbędnego do realizacji projektu, pod warunkiem, że koszt ten został wliczony do wartości początkowej środka trwałego, co zostało wykazane w dokumencie OT i ewidencji środków trwałych,
  - koszty tworzenia stron www - maksymalnie do wartości 2000 PLN.

Koszty zakupu usług doradczych:

- dla typu projektu 3. kwalifikowalny jest zakup usług doradczych związanych z wdrażaniem strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie i rozwiązania innowacyjne, pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentacji związanej z usługą doradczą.
- dla typu projektu 4. kwalifikowalny jest zakup usług doradczych w zakresie powstawania firm opartych na wysokich technologiach lub zamierzających podjąć działalność gospodarczą polegającą na wytworzeniu wyrobów lub usług nowych na rynku polskim albo znacząco ulepszonych w porównaniu z występującymi na rynku, pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentacji związanej z usługą doradczą.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych,
- wydatek poniesiony na wykup/zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych leasingowanych przez Beneficjenta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,

- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących w jego posiadaniu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (w szczególności najem, dzierżawa, użyczenie, użytkowanie),
- koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w katalogu kosztów kwalifikowalnych,
- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- wydatki na przygotowanie projektu np. projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego,
- koszty usług doradczych w ramach projektów typu 1 - 2,
- koszty konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów, a także koszty innych usług nie będących instalacją i uruchomieniem w ramach projektów typu 1-2,
- koszty instalacji i konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, instalacji i konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów oraz produktywnego uruchomienia technologii informatycznej, a także koszty innych usług nie będących doradztwem w ramach projektów typu 3-4,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,
- koszty badań, testów,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na audyt projektu,
- koszty audytu certyfikującego,
- koszty uzyskania certyfikatu,
- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu,
- wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej,
- amortyzacja środków trwałych,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część,
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część,
- koszty tworzenia stron www,
- wydatek na zakup środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, który w okresie realizacji projektu oraz jego trwałości będzie wynajmowany, dzierżawiony lub będzie podlegał innej czynności prawnej o podobnym charakterze,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych innych niż wymienione w katalogu wydatków kwalifikowalnych,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlane – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego.

DZIAŁANIE 1.2 Mikroprzedsiębiorstwa i MŚP

PODDZIAŁANIE 1.2.4. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 1.2.4.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1., 2., 3., 4., 5., 6 i 7. typu projektu:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, (w tym m.in. rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
  - koszty nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie, infrastruktura techniczna),
  - koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
  - koszty nabycia następujących specjalnych środków transportu:
    - samochody sanitarne do transportu chorych, w tym pogotowia ratunkowego
    - pojazdy samochodowe, które ze względu na swą konstrukcję przeznaczone są do wykonywania innych prac niż transport towarów i przewóz ładunków i osób, jak.:
      - a) piaskarki, pojazdy przepompowujące beton,
      - b) pojazdy strażackie, pojazdy do czyszczenia ulic, kanałów ściekowych, pasów startowych lotnisk (np. polewaczki, zmywarki, polewarko-zmywarki, samochody asenizacyjne),
      - c) żurawie samochodowe (dźwigi samojezdne) za wyjątkiem pojazdów z HDS,,
      - d) samojezdne wieże wiertnicze,
      - e) generatory przewoźne,
      - f) radiowe wozy transmisyjne, wozy operatorskie i filmowe,
    - g) pojazdy leśne typu: forwarder, harwarder, harwester,
    - h) ratniki.
      - wózki jezdniowe z pomostem stałym o napędzie elektrycznym (akumulatorowe)
      - wózki jezdniowe podnośnikowe z nisko podnoszoną platformą o napędzie elektrycznym (akumulatorowe)
      - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) napędzie elektrycznym (akumulatorowe)
      - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) napędzie spalinowym
      - wózki jezdniowe transportowe ze stałą platformą i żurawiem o napędzie elektrycznym (akumulatorowe)
      - pozostałe wózki jezdniowe
- pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłączenie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
  - koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1-5 typu projektu:

W ramach 1-5 typu projektów kwalifikować się będą również koszty tworzenia stron www do wartości 2000 PLN.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 6, 7 typu projektu:

W ramach 6. i 7. typu projektów kwalifikować się będą również koszty tworzenia stron www.

W ramach 8. typu projektu kwalifikowalne są wyłącznie:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej),
- koszty wstępu na targi lub wystawy (maksymalnie dla dwóch przedstawicieli Wnioskodawcy) – wyłącznie dla projektów związanych z udziałem w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą,
- koszty projektu i zabudowy stoiska,
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty w językach obcych, takich jak: katalogi, foldery, ulotki lub prezentacje na nośnikach jednokrotnego zapisu,
- koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
- koszt usługi tłumaczeń, koszty przejazdu drogą lądową/morską/lotniczą oraz zakwaterowania¹⁹ potwierdzone fakturami bądź rachunkami maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezie wystawienniczej w okresie trwania targów oraz dwóch dni przed i jednego dnia po imprezie wystawienniczej,
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska (montaż, demontaż stoiska, transport stoiska, podłączenie i zużycie mediów).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 9. typu projektu:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie projektowania, wdrażania i doskonalenia: nowego produktu lub usługi, planów marketingowych, strategii rozwoju firmy, systemów zarządzania jakością i innych wspomagających zarządzanie, zarządzania środowiskiem, BHP oraz w zakresie certyfikacji wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno – pomiarowej, pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentacji związanej z usługą doradczą, np. dokumentacja projektowa, uzyskany certyfikat systemu zarządzania.

Uwaga! Wsparciu nie podlegają koszty wdrożenia, szkoleń, audytu certyfikującego, badań i testów oraz innych usług nie będących doradztwem, a także inne wydatki poniesione na rzecz jednostki przyznającej certyfikat.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 10. typu projektu:

koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej, np. usługi doradcze związane z:

- planowaniem eksportu oraz rozwoju produktów eksportowych,
- oceną pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa na wybranych rynkach eksportowych
- rozwojem strategii eksportowej przedsiębiorstwa
- badaniem rynku zagranicznego
- kojarzeniem partnerów zagranicznych (poszerzeniem rynków zbytu)

¹⁹ Wysokość limitu na nocleg w hotelu reguluje załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.²⁰ Ponośzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentacji związanej z usługą doradczą, np. opracowania i analizy.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 11. typu projektu:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych związanych z zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych w przedsiębiorstwie, np.

- opracowanie możliwych scenariuszy technologicznego rozwoju przedsiębiorstwa

pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentacji związanej z usługą doradczą, np. opracowania i analizy.

Uwaga! Wsparciu nie podlegają koszty instalacji i konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, instalacji i konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów oraz produktywnego uruchomienia technologii informatycznej, a także koszty szkoleń pracowników i innych usług nie będących doradztwem.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 12. typu projektu:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych dotyczących łączenia się przedsiębiorstw, np.

- przygotowanie planu i strategii połączenia przedsiębiorstw
- przygotowanie sprawozdań zarządów przedsiębiorstw łączących się, uzasadniających ich połączenie wraz z wnioskiem do sądu rejestrowego, powołanie biegłego rewidenta do zbadania planu w zakresie jego poprawności i rzetelności
- przygotowanie dokumentacji zmierzającej do dokonania zmian w księgach wieczystych lub rejestrach, dokonania cesji praw i obowiązków, przejęcia uprawnień wynikających z zezwoleń, koncesji, ulg oraz praw autorskich i im podobnych przysługujących łączącym się przedsiębiorcom
- doradztwo na kolejnych etapach łączenia się przedsiębiorstw, zakończone postanowieniem sądu rejestrowego o dokonanym połączeniu przedsiębiorstw

pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie i analiza zagadnień będących przedmiotem usług świadczonych w ramach projektu, np.: plan i strategia połączenia się przedsiębiorstw; sprawozdanie zarządów; wniosek do sądu rejestrowego; dokumentacja zmian, cesji praw i obowiązków oraz przejęcia uprawnień; postanowienie sądu rejestrowego o dokonanym połączeniu przedsiębiorstw.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatek poniesiony na wykup/zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych leasingowanych przez Beneficjenta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących w jego posiadaniu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (w szczególności najem, dzierżawa, użyczenie, użytkowanie),
- koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w katalogu kosztów kwalifikowalnych,
- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- wydatki na przygotowanie projektu,
- koszty związane z wdrożeniem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych inne niż instalacja i uruchomienie w ramach typów projektów 1-7,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,

- koszty badań, testów,
- koszty usług doradczych w ramach projektów typu 1 - 7,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na audyt projektu,
- koszty audytu certyfikującego,
- koszty uzyskania certyfikatu,
- koszty instalacji i konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, instalacji i konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów oraz produktywnego uruchomienia technologii informatycznej, a także koszty innych usług nie będących doradztwem w ramach projektów typu 9-12.
- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu,
- wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej, za wyjątkiem wydatków związanych z transportem oraz zakwaterowaniem maksymalnie dwóch przedstawicieli uczestniczących w imprezie wystawienniczej, które mogą być ponoszone w formie płatności gotówkowej (wyjątek dotyczy projektów typu 8),
- amortyzacja środków trwałych,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu za wyjątkiem 8 typu projektu,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część,
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część,
- wydatek na zakup środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, który w okresie realizacji projektu oraz jego trwałości będzie wynajmowany, dzierżawiony lub będzie podlegał innej czynności prawnej o podobnym charakterze,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych innych niż wymienione w katalogu wydatków kwalifikowalnych.

DZIAŁANIE 1.3. Transfer technologii i innowacji

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1 typu projektu:

- koszty nabycia nieruchomości oraz robót i materiałów budowlanych związanych z budową (rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej w tym kolidującej z inwestycją, bezpośrednio związanej z realizacją projektu,
- wydatki na wytworzenie sprzętu specjalistycznego zaliczanego do środków trwałych,
- koszty nabycia nowego sprzętu specjalistycznego zaliczanego do środków trwałych

- oraz wydatki na modernizację posiadanego sprzętu specjalistycznego nierozdzielnie związanej z realizacją projektu oraz wydatki związane z instalacją i uruchomieniem,
- koszty transportu związane z nabyciem nowego sprzętu specjalistycznego zaliczanego do środków trwałych oraz koszty transportu związane z modernizacją posiadanego sprzętu specjalistycznego nierozdzielnie związanego z realizacją projektu,
  - zakup wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z punktem 15, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
  - wydatki na zarządzanie projektem, zgodnie z punktem 26, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
  - koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu - nie więcej niż 100 000 PLN).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 2 typu projektu:

- koszty nabycia nieruchomości oraz robót i materiałów budowlanych związanych z budową (rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej w tym kolidującej z inwestycją, bezpośrednio związanej z realizacją projektu,
- wydatki na wytworzenie aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych,
- koszty nabycia nowej aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych oraz wydatki na modernizację posiadanej aparatury naukowo-badawczej nierozdzielnie związanej z realizacją projektu oraz wydatki związane z instalacją i uruchomieniem,
- koszty transportu związane z nabyciem nowej aparatury specjalistycznej zaliczanej do środków trwałych oraz koszty transportu związane z modernizacją posiadanej aparatury naukowo-badawczej nierozdzielnie związanej z realizacją projektu,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z punktem 15, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- wydatki na zarządzanie projektem, zgodnie z punktem 26, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu - nie więcej niż 100 000 PLN).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 3 typu projektu:

- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie usprawniania transferu technologii i innowacji pod warunkiem, że końcowym rezultatem projektu będzie opracowanie dokumentów takich jak np. analizy, raporty, strategie rozwoju, bezpośrednie wdrożenie (uruchomienie) własnych lub pozyskanych technologii i rozwiązań innowacyjnych, bezpośrednie wdrożenie (uruchomienie) technologii informatycznych, itp.
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 4 typu projektu:

- koszty najmu pomieszczeń integralnie związane z realizacją celów projektu,
- koszty dostosowania i remontu pomieszczeń integralnie związane z realizacją celów projektu (maksymalnie 10% całkowitych kosztów kwalifikowanych w ramach projektu),
- koszty wyposażenia pomieszczeń w zakresie niezbędnym dla realizacji celów projektu,
- koszty nabycia środków trwałych na stałe zainstalowane w projekcie, służące wyposażeniu pomieszczeń integralnie związane z realizacją celów projektu,

- zakup wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z punktem 15, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty wynagrodzenia - koszty osobowe, zgodnie z punktem 20, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie transferu technologii i innowacji,
- koszty związane z organizacją kampanii promocyjnych, w tym:
  - koszty organizacji spotkań promocyjnych (koszty wynajmu sal, koniecznego sprzętu, koszt usługi tłumaczeń),
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, ulotki, foldery, informatory, plakaty, mapy lub prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: długopisy, kubki, smycze, itp.),
  - koszty przygotowania i emisji telewizyjnych i radiowych materiałów promocyjnych związanych z kampanią promocyjną,
  - koszty przygotowania i zamieszczenia artykułów, zdjęć i reklam prasowych oraz internetowych związanych z kampanią promocyjną,
  - koszt przygotowania, uruchomienia i obsługi (w okresie trwania projektu) strony internetowej bezpośrednio związanej z kampanią promocyjną,
- koszty podróży służbowych oraz zakwaterowania przedstawicieli uczestniczących w wizytach studyjnych, seminariach, spotkaniach itp.²⁰,
- wydatki na koszty ogólne, zgodnie z punktem 23, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN),
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 5 typu projektu:

- koszty przebudowy pomieszczeń laboratoryjnych celem dostosowania ich do dyrektyw unijnych, zwłaszcza norm zharmonizowanych i prawodawstwa w zakresie BHP, ochrony środowiska,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej, w tym kolidującej z inwestycją celem dostosowania pomieszczeń laboratoryjnych do dyrektyw unijnych, zwłaszcza norm zharmonizowanych i prawodawstwa w zakresie BHP, ochrony środowiska,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z punktem 15, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- wydatki na wytworzenie aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych,
- koszty nabycia nowej aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych oraz wydatki na modernizację posiadanej aparatury naukowo-badawczej nierozzerwalnie związanej z realizacją projektu oraz wydatki związane z instalacją i uruchomieniem aparatury naukowo-badawczej,
- koszty transportu związane z nabyciem nowej aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych oraz koszty transportu związane z modernizacją posiadanej aparatury naukowo-badawczej nierozzerwalnie związanej z realizacją projektu,
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją

---

²⁰ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. W sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

działania (do 10% wartości projektu - nie więcej niż 100 000 PLN).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 6 typu projektu:

- koszty najmu nieruchomości lub ich części,
- zakup nowych środków trwałych, bezpośrednio związanych z realizacją projektu, wydatki na modernizację posiadanych środków trwałych oraz wydatki związane z instalacją i uruchomieniem,
- koszty transportu związane z nabyciem nowych środków trwałych oraz koszty transportu związane z modernizacją środków trwałych nierozzerwalnie związanych z realizacją projektu,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z punktem 15, II części załącznika nr 2 do URPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych z zakresu opracowywania planów rozwoju, ekspansji i tworzenia klastrów oraz w zakresie jakości, innowacji i nowych technologii. Usługi te nie mogą stanowić elementu stałej lub okresowej działalności uczestnika klastra, ani być związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi tego uczestnika,
- działania promocyjne bezpośrednio związane z realizacją projektu w szczególności krajowe/zagraniczne seminaria, konferencje, spotkania. Ponadto udział w targach, warsztatach, wyjazdach studyjnych lub giełdach technologii. Do kosztów udziału w krajowych i międzynarodowych targach i wystawach zaliczamy m.in.:
  - koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej,
  - koszty wpisu do katalogu targowego, koszty opłaty rejestracyjnej,
  - koszty wstępu na targi lub wystawy,
  - koszty projektu i zabudowy stoiska,
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty, takich jak np.: katalogi, foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki lub prezentacje na CD/DVD oraz gadżety: długopisy, kubki, smycze, itp.
  - koszty transportu, ubezpieczenie oraz odprawa celna eksponatów,
  - koszt usługi tłumaczeń,
  - koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)²¹,
  - koszty organizacji i obsługi technicznej stoiska.
- koszty informacji i promocji o projekcie, które są integralnie związane z realizacją działania (do 10% wartości projektu nie więcej niż 100 000 PLN).

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup nieruchomości zabudowanej lub lokalu – dla typu projektu 3, 4, 5, 6,
- wydatki na zakup używanych środków trwałych,
- koszty bieżącego utrzymania i konserwacji sprzętu,

---

²¹ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty szkoleń, badań, testów i innych usług niebędących doradztwem,
- amortyzacja środków trwałych,
- wkład niepieniężny w formie wolontariatu,
- zakup środków transportu, niebędących specjalistycznymi środkami transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- leasing środków transportu, niebędących specjalistycznymi środkami transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- zakup usług doradczych, takich jak usługi doradztwa podatkowego, prawnicze lub reklamowe, które stanowią element stałej lub okresowej działalności podmiotu lub są związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi podmiotu.
- koszty instalacji i konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, instalacji i konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów oraz produktywnego uruchomienia technologii informatycznej, a także koszty innych usług nie będących doradztwem w ramach projektów typu 3, 4 i 6.
- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących dotychczas w posiadaniu beneficjenta (w szczególności na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, użytkowania),
- wydatek poniesiony na wykup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dotychczasowo przez Beneficjenta leasingowanych.

PRIORYTET II. Społeczeństwo Informacyjne

DZIAŁANIE 2.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu, oprogramowania i licencji oraz wyposażenia (oraz jego instalacja i konfiguracja) stanowiącego integralną część projektu; zestawy komputerowe nie mogą być starsze niż 1 rok, licząc od dnia rozpoczęcia rzeczowej realizacji inwestycji,
- koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, IDS, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu),
- koszty zakupu wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty dzierżawy pomieszczeń/budynków nierozdzielnie związane z realizacją projektu (konieczność zapewnienia 5-letniego okresu trwałości w umowie),
- zakup istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej i dzierżawa innej niż telekomunikacyjna wykorzystanej do budowy infrastruktury teleinformatycznej (wydatek z tytułu dzierżawy ww. infrastruktury jest kwalifikowalny w okresie przed finansowym zakończeniem realizacji projektu, istnieje jednocześnie konieczność zapewnienia 5-letniego okresu trwałości w umowie),

IRU (ang. Indefeasible Right of Use) – nieodwoływalne prawo użytkowania na okres przynajmniej 20 lat. Aby wydatek mógł zostać uznany za kwalifikowany, należy wykazać w studium wykonalności, iż budowa nowej infrastruktury jest nieuzasadniona z ekonomicznego punktu widzenia, dowodząc jednocześnie, iż nasycenie infrastruktury telekomunikacyjnej jest tak duże, że nowa inwestycja jest bezzasadna.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach działania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatki na utrzymanie utworzonej infrastruktury i wydatki bieżące, tj. ponoszone po zakończeniu etapu realizacji inwestycji,
- koszty dzierżawy łącz (za wyjątkiem zakupu praw użytkowania włókien światłowodowych w formie IRU),
- opłaty za usługi dodatkowe, tj. prowadzenie serwisu www, kont poczty elektronicznej, serwerów, rejestracja i utrzymanie domen,
- koszty podłączenia indywidualnych użytkowników.

DZIAŁANIE 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu, oprogramowania i wyposażenia (oraz jego konfiguracja) stanowiącego integralną część projektu; zestawy komputerowe nie mogą być starsze niż 3 lata, licząc od dnia rozpoczęcia inwestycji,
- koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, IDS, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu),
- koszty budowy, rozbudowy i/lub przebudowy pomieszczeń i infrastruktury technicznej niezbędnej dla realizacji projektu (np. pomieszczenia na serwery),
- koszty prac budowlano-montażowych,
- koszty prac instalacyjnych,
- koszty dzierżawy pomieszczeń/ budynków nierozdzielnie związane z realizacją projektu (konieczność zapewnienia 5-letniego okresu trwałości w umowie),
- koszty zakupu wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji.

Szkolenia dla użytkowników wdrożonego oprogramowania w ramach cross-financing.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach działania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty poniesione na przygotowanie i aktualizację szaty graficznej portalu,
- opłaty za usługi dodatkowe, tj. prowadzenie serwisu www, kont poczty elektronicznej, serwerów, rejestracja i utrzymanie domen.

PRIORYTET III. Turystyka

PODDZIAŁANIE 3.1.1. Infrastruktura zaplecza turystycznego/przedsiębiorstwa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 3.1.1.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, (w tym m.in. rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem

- obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- zagospodarowanie otoczenia wokół obiektów w ramach realizacji projektów dotyczących budowy (w tym rozbudowy, odbudowy, nadbudowy), przebudowy i remontu wraz z niezbędnym wyposażeniem bazy noclegowej oraz bazy gastronomicznej,
  - budowa, remont, przebudowa drogi wewnętrznej na terenie realizacji projektu do wysokości 40% kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy jest to element niezbędny i integralnie związany z realizacją projektu. Droga wewnętrzna musi spełniać jeden z poniższych warunków:
    - droga jest wyłączona dla ruchu pojazdów, za wyjątkiem pracowników, klientów, służb komunalnych i zaopatrzenia,
  - droga stanowi ślepo zakończone układy jezdne o długości nieprzekraczającej 1 kilometra w osi drogi. koszt nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu, służących wyposażeniu bazy noclegowej i gastronomicznej, w tym w szczególności meble hotelowe i restauracyjne, maszyny i urządzenia gastronomiczne, wyposażenie (np. informatyczne, telekomunikacyjne, multimedialne),
  - koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
  - koszty nabycia następujących specjalnych środków transportu:
    - samochody sanitarne do transportu chorych, w tym pogotowia ratunkowego
    - pojazdy samochodowe, które ze względu na swą konstrukcję przeznaczone są do wykonywania innych prac niż transport towarów i przewóz ładunków i osób, jak.:
      - a) piaskarki, pojazdy przepompowujące beton,
      - b) pojazdy strażackie, pojazdy do czyszczenia ulic, kanałów ściekowych, pasów startowych lotnisk (np. polewaczki, zmywarki, polewarko-zmywarki, samochody asenizacyjne),
      - c) żurawie samochodowe (dźwigi samojezdne) za wyjątkiem pojazdów z HDS,
      - d) samojezdne wieże wiertnicze,
      - e) generatory przewoźne,
      - f) radiowe wozy transmisyjne, wozy operatorskie i filmowe,
      - g) pojazdy leśne typu: forwarder, harwarder, harwester,
      - h) ratraki.
    - wózki jezdniowe z pomostem stałym o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
    - wózki jezdniowe podnośnikowe z nisko podnoszoną platformą o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
    - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
    - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie spalinowym,
    - wózki jezdniowe transportowe ze stałą platformą i żurawiem o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
    - pozostałe wózki jezdniowe,
- pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłącznie do realizacji celu określonego w projekcie,
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
  - koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
  - koszty transportu środka trwałego niezbędnego do realizacji projektu, pod warunkiem, że koszt ten został wliczony do wartości początkowej środka trwałego, co

zostało wykazane w dokumencie OT i ewidencji środków trwałych,

- koszty tworzenia stron www - maksymalnie do wartości 2000 PLN.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatek poniesiony na wykup/zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych leasingowanych przez Beneficjenta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących w jego posiadaniu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (w szczególności najem, dzierżawa, użyczenie, użytkowanie),
- koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w katalogu kosztów kwalifikowalnych,
- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- wydatki na przygotowanie projektu np. projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego,
- koszty konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów, a także koszty innych usług nie będących instalacją i uruchomieniem,
- koszty usług doradczych,
- koszty badań, testów,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- amortyzacja środków trwałych,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na audyt projektu,
- koszty audytu certyfikującego,
- koszty uzyskania certyfikatu,
- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu,
- wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlane – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część,
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część,
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości

niematerialnych i prawnych innych niż wymienione w katalogu wydatków kwalifikowalnych.

PODDZIAŁANIE 3.1.2. Infrastruktura zaplecza turystycznego/podmioty publiczne

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia nowych środków trwałych ściśle związanych z realizacją projektu, służących wyposażeniu bazy noclegowej i gastronomicznej w tym w szczególności meble hotelowe i restauracyjne, maszyny i urządzenia gastronomiczne, wyposażenie informatyczne, telekomunikacyjne i multimedialne,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- środki transportu związane z funkcjonowaniem bazy noclegowej oraz bazy gastronomicznej. W ramach działania istnieje możliwość zakupu jedynie specjalistycznych środków transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlano – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego.

PODDZIAŁANIE 3.2.1. Infrastruktura okołoturystyczna/przedsiębiorstwa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej (za wyjątkiem wydatków, które nie dotyczą poddziałania 3.2.1.), a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

- koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, (w tym m.in. rozbudową, nadbudową, odbudową), przebudową, modernizacją lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu
- budowa, remont, przebudowa drogi wewnętrznej na terenie realizacji projektu do wysokości 40% kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy jest to element niezbędny i integralnie związany z realizacją projektu. Droga wewnętrzna musi spełniać jeden z poniższych warunków:
  - droga jest wyłączona dla ruchu pojazdów, za wyjątkiem pracowników, klientów, służb komunalnych i zaopatrzenia,

- droga stanowi ślepo zakończone układy jezdne o długości nieprzekraczającej 1 kilometra w osi drogi.
- koszt nabycia nowych i używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie, ściśle związanych z realizacją projektu (w tym w szczególności maszyny i urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie, infrastruktura techniczna),
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzącego do przeniesienia ich własności na korzystającego (Beneficjenta) do wysokości wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu,
- koszty nabycia następujących środków transportu:
  - samochodziki golfowe,
  - samochody sanitarne do transportu chorych, w tym pogotowia ratunkowego,
  - pojazdy samochodowe, które ze względu na swą konstrukcję przeznaczone są do wykonywania innych prac niż transport towarów i przewóz ładunków i osób, jak.:
    - a) piaskarki, pojazdy przepompowujące beton,
    - b) pojazdy strażackie, pojazdy do czyszczenia ulic, kanałów ściekowych, pasów startowych lotnisk (np. polewaczki, zmywarki, polewarko-zmywarki, samochody asenizacyjne),
    - c) żurawie samochodowe (dźwigi samojezdne) za wyjątkiem pojazdów z HDS,
    - d) samojezdne wieże wiertnicze,
    - e) generatory przewoźne,
    - f) radiowe wozy transmisyjne, wozy operatorskie i filmowe,
    - g) pojazdy leśne typu: forwarder, harwarder, harwester,
    - h) ratraki.
  - wózki jezdniowe z pomostem stałym o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe z nisko podnoszoną platformą o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - wózki jezdniowe podnośnikowe, mechaniczne, wysokiego podnoszenia (widłowe) o napędzie spalinowym,
  - wózki jezdniowe transportowe ze stałą platformą i żurawiem o napędzie elektrycznym (akumulatorowe),
  - pozostałe wózki jezdniowe
  - bryczki, powozy konne, dorożki, karety
  - sanie, sanki,
  - łodzie żaglowe śródlądowe o długości kadłuba do 7m, łodzie wiosłowe, kajaki, rowerki wodne, tratwy, pontony, boje, znaki nawigacyjne,
  - balony, szybowce, motoszybowce, lotnie, motolotnie, paralotnie, spadochrony,
  - rowery, riksze służące do przewozu osób,
- kolej linowa pod warunkiem, że projekt nie jest związany z działalnością w sektorze transportu i Wnioskodawca zagwarantuje, iż zakupiony środek transportu będzie służył wyłączenie do realizacji celu określonego w projekcie.
- koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty transportu środka trwałego niezbędnego do realizacji projektu, pod warunkiem, że koszt ten został wliczony do wartości początkowej środka trwałego, co zostało wykazane w dokumencie OT i ewidencji środków trwałych
- koszty tworzenia stron www - maksymalnie do wartości 2000 PLN.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- wydatek poniesiony na wykup/zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych leasingowanych przez Beneficjenta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących w jego posiadaniu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (w szczególności najem, dzierżawa, użyczenie, użytkowanie),
-
- koszty nabycia środków transportu innych niż wyszczególnione w katalogu kosztów kwalifikowalnych,
- podatek VAT związany z dokonaniem wydatku,
- wydatki na przygotowanie projektu np. projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego,
- koszty konfiguracji (parametryzacji) serwerów, stacji roboczych, wdrożenia, konfiguracji oprogramowania, migracji (importu) danych, testów, a także koszty innych usług nie będących instalacją i uruchomieniem,
- koszty usług doradczych,
- koszty badań, testów,
- koszty związane z opłatami administracyjnymi, sądowymi, notarialnymi,
- wydatki ponoszone na szkolenia,
- amortyzacja środków trwałych,
- wydatek na najem nieruchomości lub jej części,
- wynagrodzenia – koszty osobowe,
- wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy),
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na audyt projektu,
- koszty audytu certyfikującego,
- koszty uzyskania certyfikatu,
- wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu,
- wydatek poniesiony w formie płatności gotówkowej,
- wydatki charakterystyczne dla innego funduszu strukturalnego (cross-financing),
- wydatki na promocję projektu,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- wydatki ponoszone na zakup aktywów obrotowych,
- wydatki na opłaty za przyłączenie do sieci,
- wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlane – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego,
- wydatki na koszty ogólne opisane w punkcie 23, II część,
- pozostałe wydatki opisane w punkcie 24, II część,
-
- koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych innych niż wymienione w katalogu wydatków kwalifikowalnych.

PODDZIAŁANIE 3.2.2. Infrastruktura okołoturystyczna/podmioty publiczne

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia nowych środków trwałych ściśle związanych z realizacją projektu, służących niezbędnemu wyposażeniu infrastruktury okołoturystycznej, koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi;
- koszty odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu oraz koszty wyłączenia z produkcji gruntów leśnych, jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 20% kosztów kwalifikowanych projektu;

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- środki transportu związane z funkcjonowaniem infrastruktury turystycznej. W ramach działania istnieje możliwość zakupu jedynie specjalistycznych środków transportu, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. Nr. 112, poz. 1317 z dnia 31 grudnia 1999 r.),
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych, uzbrojenie terenu pod budowę obiektu mieszkalnego, prace budowlane – montażowe w mieszkaniach, wyposażenie obiektu mieszkalnego.

DZIAŁANIE 3.3. Systemy informacji turystycznej

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- koszty nabycia sprzętu ściśle związanego z realizacją projektu,
- koszty nabycia oprogramowania wykorzystywanego na potrzeby systemu informacji turystycznej,
- koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zakupionych z udziałem dofinansowania, z wyłączeniem wydatków na szkolenia w zakresie ich obsługi,
- koszty wydania nieodpłatnych materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji turystycznej wyłącznie jako element szerszego projektu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty wydania odpłatnych materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji turystycznej.

DZIAŁANIE 3.4. Promocja turystyki

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Koszty organizacji pojedynczych imprez oraz kampanii promocyjnych (składających się z wielu różnych imprez):

- koszty związane z przygotowaniem imprez lub kampanii promocyjnej m.in. takie jak: koszty przygotowania dokumentacji przetargowej, honoraria za opracowanie scenariusza imprezy, honoraria za opracowanie znaku graficznego oraz hasła imprezy;
- Koszty związane bezpośrednio z organizacją imprez lub kampanii promocyjnej m.in. takie jak: honoraria za prowadzenie i kierownictwo imprez i kampanii promocyjnych oraz honoraria dla artystów biorących udział w imprezie (jeżeli wartość ww. honorariów nie jest wyższa niż 40% kosztów kwalifikowalnych projektu);
- koszty podróży oraz zakwaterowania zaproszonych artystów, prezenterów i organizatorów biorących udział w imprezie m.in. zakup biletów, noclegi, wyżywienie, diety²² (jeśli są nimi pracownicy beneficjenta – tylko wtedy, kiedy praca ta nie wynika z ich obowiązków służbowych);
- koszty zakupu, transportu i przechowywania urządzeń i sprzętu niezbędnego do organizacji imprez, koszt wynajęcia obiektów i pomieszczeń niezbędnych, w których będzie odbywać się impreza, koszty wynajęcia sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji imprezy;
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, , foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki, prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: koszulki, czapki, długopisy, maskotki itp.);
- koszty wynajęcia tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów;
- koszty przygotowania i emisji telewizyjnych i radiowych materiałów promocyjnych związanych z imprezą lub kampanią promocyjną;
- koszty przygotowania i zamieszczenia artykułów, zdjęć i reklam prasowych oraz internetowych związanych z imprezą lub kampanią promocyjną,
- koszty przygotowania konkursów i podobnych przedsięwzięć, przeznaczonych dla profesjonalistów (np. za opracowanie projektu graficznego imprezy), jak i nagród rzeczowych dla szerokiej publiczności (np. koszty nagród wylosowanych w loterii, konkursie zorganizowanych podczas imprezy promocyjnej itp.) – jeżeli ich wartość

---

²² Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- nie jest wyższa niż 10% kosztów kwalifikowanych projektu;
- koszty przygotowania i uruchomienia (w okresie trwania projektu) strony internetowej bezpośrednio związanej z imprezą lub kampanią promocyjną,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu.

Koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej na imprezach targowych;
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna;
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej);
- koszty wstępu na targi lub wystawy;
- koszty projektu i zabudowy stoiska;
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty (takich jak np.: katalogi, foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki, prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: koszulki, czapki, długopisy, maskotki itp.);
- koszty transportu, ubezpieczenia oraz odprawy celnej eksponatów;
- koszty tłumaczeń;
- koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)²³;
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoisk.

Koszty opracowania programów rozwoju i/lub promocji lokalnych i regionalnych produktów turystycznych, w tym przede wszystkim:

- koszty wykonania analiz, ekspertyz, badań rynkowych i marketingowych, których wyniki są niezbędne do działalności z zakresu promocji turystycznej regionów;
- koszty przygotowania regionalnych programów rozwoju turystyki, w których powinna znaleźć się m.in. inwentaryzacja oraz ocena potencjału turystycznego regionu;
- koszty przygotowania regionalnych programów promocji turystycznej, w których określone zostaną m.in. produkty markowe, rynki promocji, narzędzia i techniki promocyjne, w tym np. wizualizacja marki regionu (logo regionu i poszczególnych produktów, hasła reklamowe, projekty materiałów promocyjnych, takich jak m.in.: ulotki, foldery, katalogi, mapy, tablice informacyjne), analiza pozycji konkurencyjnej regionu, budżet oraz harmonogram wdrażania działań promocyjnych.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty budowy tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów;
- koszty utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych stanowiących przedmiot projektu promocyjnego;

---

²³ Ponośzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

- koszty wynagrodzenia członków tzw. rad programowych oraz innych organów doradczych niezwiązanych bezpośrednio z realizacją projektu,
- w 3. typie projektu koszty związane z wdrażaniem programów rozwoju, promocji markowych produktów turystycznych.

PRIORYTET IV. Kultura

DZIAŁANIE 4.1. Infrastruktura kultury

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji, w tym komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem do przeszukiwania katalogów bibliotecznych (tylko jako element szerszego projektu),
- koszty zakupu eksponatów muzealnych tylko jako element szerszego projektu polegającego na budowie muzeum i jego wyposażeniu,
- digitalizacja zbiorów będących egzemplarzami zabytkowymi lub o wartości historycznej pod warunkiem ich powszechnego udostępnienia,
- zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia obiektu przeznaczonego na cele kulturalne.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup eksponatów muzealnych tylko w przypadku, gdy nie stanowią one części większego projektu, polegającego na budowie i wyposażeniu obiektu,
- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem w przypadku, gdy nie stanowi on części większego projektu, polegającego na budowie i wyposażeniu w sprzęt komputerowy,
- koszty prac budowlanych, modernizacyjnych itp., przy obiektach będących cmentarzami itp.,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkalnych,
- remont, przebudowa, rewitalizacja itp. budynków zabytkowych, historycznych nie przeznaczonych na cele kulturalne (remont, adaptacja budynków, pomieszczeń na cele mieszkalne lub cele administracyjne),
- wydatki poniesione na prace polegające na rewitalizacji, konserwacji, rewaloryzacji itp. w obrębie cmentarzy (włącznie z historycznymi i zabytkowymi cmentarzami),
- zakup książek do bibliotek.
- zakup środków transportu na potrzeby realizacji projektu;

- koszty tworzenia i utrzymania stron www (w tym opłaty abonamentowe za domenę i miejsca na serwerze);
- koszty zakupu oprogramowania do budowy stron WWW;
- koszty zakupu wszelkiego rodzaju nagród, paczek, prezentów i upominków;

DZIAŁANIE 4.2. Systemy informacji kulturalnej

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu, w tym komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty wydania nieodpłatnych materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji kulturalnej wyłącznie jako element szerszego projektu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- Koszty wydania odpłatnych materiałów informacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu informacji kulturalnej,
- zakup środków transportu na potrzeby realizacji projektu.
- koszty zakupu wszelkiego rodzaju nagród, paczek, prezentów i upominków

DZIAŁANIE 4.3. Promocja kultury

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Koszty organizacji pojedynczych imprez oraz kampanii promocyjnych (składających się z wielu różnych imprez)

- koszty związane z przygotowaniem imprez lub kampanii promocyjnej m.in. takie jak: koszty przygotowania dokumentacji przetargowej, honoraria za opracowanie scenariusza imprezy, honoraria za opracowanie znaku graficznego oraz hasła imprezy;
- Koszty związane bezpośrednio z organizacją imprez lub kampanii promocyjnej m.in. takie jak: honoraria za prowadzenie i kierownictwo imprez i kampanii promocyjnych oraz honoraria dla artystów biorących udział w imprezie (jeżeli wartość ww. honorariów nie jest wyższa niż 40% kosztów kwalifikowalnych projektu);
- koszty podróży oraz zakwaterowania zaproszonych aktorów, prezenterów i organizatorów biorących udział w imprezie m.in. zakup biletów, noclegi, wyżywienie,

- diety²⁴ (jeśli są nimi pracownicy beneficjenta – tylko wtedy, kiedy praca ta nie wynika z ich obowiązków służbowych);
- koszty zakupu, transportu i przechowywania urządzeń i sprzętu niezbędnego do organizacji imprez, koszt wynajęcia obiektów i pomieszczeń niezbędnych, w których będzie odbywać się impreza, koszty wynajęcia sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji imprezy;
  - koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących (takich jak np.: katalogi, foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki, prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: koszulki, czapki, długopisy, maskotki itp.);
  - koszty wynajęcia tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów;
  - koszty przygotowania i emisji telewizyjnych i radiowych materiałów promocyjnych związanych z imprezą lub kampanią promocyjną;
  - koszty przygotowania i zamieszczenia artykułów, zdjęć i reklam prasowych oraz internetowych związanych z imprezą lub kampanią promocyjną,
  - koszty przygotowania konkursów i podobnych przedsięwzięć, przeznaczonych dla profesjonalistów (np. za opracowanie projektu graficznego imprezy), jak i nagrody rzeczowe dla szerokiej publiczności (np. koszty nagród wylosowanych w loterii, konkursie zorganizowanych podczas imprezy promocyjnej itp.) – jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 10% kosztów kwalifikowanych projektu;
  - koszty przygotowania i uruchomienia (w okresie trwania projektu) strony internetowej bezpośrednio związanej z imprezą lub kampanią promocyjną,
  - koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu.

Koszty udziału w międzynarodowych targach i wystawach oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą, w tym:

- koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej na imprezach targowych;
- koszty wpisu do katalogu targowego, opłata rejestracyjna;
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu (np. koszty reklamy w mediach targowych, koszty organizacji konferencji prasowej);
- koszty wstępu na targi lub wystawy;
- koszty projektu i zabudowy stoiska;
- koszty projektu i produkcji indywidualnych materiałów promujących produkty (takich jak np.: katalogi, foldery, informatory, plakaty, mapy, ulotki, prezentacje na CD/DVD, tłumaczenia na języki obce oraz gadżety: koszulki, czapki, długopisy, maskotki itp.);
- koszty transportu, ubezpieczenia oraz odprawy celnej eksponatów;
- koszty tłumaczeń;
- koszty podróży służbowych przedstawicieli uczestniczących w imprezach wystawienniczych (zakwaterowanie, wyżywienie, transport, diety)²⁵;
- koszty organizacji i obsługi technicznej stoisk;
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu.

Koszty opracowania programów rozwoju i/lub promocji lokalnych i regionalnych

---

²⁴ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

²⁵ Ponoszone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1990) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 z 30 grudnia 2002 r., poz. 1991) z późniejszymi zmianami.

produktów kulturowych, w tym przede wszystkim:

- koszty wykonania analiz, ekspertyz, badań rynkowych i marketingowych, których wyniki są niezbędne do działalności z zakresu promocji kultury regionów;
- koszty przygotowania regionalnych programów rozwoju kultury, w których powinna znaleźć się m.in. inwentaryzacja oraz ocena potencjału kulturowego regionu;
- koszty przygotowania regionalnych programów promocji kulturowych, w których określone zostaną m.in. produkty markowe, rynki promocji, narzędzia i techniki promocyjne, w tym np. wizualizacja marki regionu (logo regionu i poszczególnych produktów, hasła reklamowe, projekty materiałów promocyjnych, takich jak m.in.: ulotki, foldery, katalogi, mapy, tablice informacyjne), analiza pozycji konkurencyjnej regionu, budżet oraz harmonogram wdrażania działań promocyjnych.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty budowy tablic informacyjnych, reklamowych m.in. billboardów, citylightów;
- koszty utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych stanowiących przedmiot projektu promocyjnego,
- w typie projektu 3 koszty związane z wdrażaniem programów rozwoju, promocji produktów kulturowych,
- zakup dzieł sztuki, eksponatów, produkcji, nabycia prac na potrzeby danego wydarzenia kulturalnego,
- zakup środków transportu na potrzeby realizacji projektu.
- koszty wynagrodzenia członków tzw. rad programowych oraz innych organów doradczych niezwiązanych bezpośrednio z realizacją projektu.

PRIORYTET V. Środowisko

DZIAŁANIE 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym dla wszystkich typów projektów.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- budowa zbiorników zapasów wody pitnej,
- budowa studni,
- odcinek przewodu kanalizacyjnego od studzienki znajdującej się na posesji indywidualnego użytkownika do budynku lub w przypadku braku studzienki odcinek

przewodu od granicy nieruchomości gruntowej indywidualnego użytkownika do budynku, a w przypadku sieci wodociągowej odcinek za zaworem głównym,
– zakup środków transportu, np. na cele transportu ścieków, odpadów.

Działanie 5.2. Gospodarka odpadami

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym dla wszystkich typów projektów.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1. typu projektu:

- koszty przeprowadzenia akcji promocyjno-edukacyjnej (do 10% kosztów kwalifikowanych w ramach projektu).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 3. typu projektu:

- koszty zastąpienia materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi (koszty demontażu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, koszty związane z przywróceniem, przy użyciu materiałów nieszkodliwych, stanu obiektu sprzed demontażu materiałów azbestowych).

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup środków transportu, np. na cele transportu odpadów,
- oczyszczanie z azbestu budynków użyteczności publicznej stanowiących siedzibę administracji publicznej,
- koszty wydania odpłatnych materiałów informacyjnych w ramach kampanii promocyjno-edukacyjnej (dotyczy 1 typu projektu)

Działanie 5.3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym dla wszystkich typów projektów.

W ramach 2. typu projektu wydatkami kwalifikowanymi są koszty usunięcia i utylizacji azbestu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- podłączenie indywidualnych użytkowników do sieci ciepłych,
- likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych u indywidualnych użytkowników,
- budowa infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej z energii wiatrowej,
- zakup środków transportu.

Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace przygotowawcze, w tym:

- przygotowanie projektu (przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badania geologiczne),

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- zakup wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

Działanie 5.5 Dziedzictwo przyrodnicze

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym dla wszystkich typów projektów.

Koszty przeprowadzenia akcji promocyjno-edukacyjnej (do 10% kosztów kwalifikowanych w ramach projektu)²⁶.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- koszty wydania odpłatnych materiałów informacyjnych w ramach kampanii promocyjno-edukacyjnej.

PRIORYTET VI. Zrównoważony rozwój miast

---

²⁶ nie dotyczy promocji projektu

Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej w tym kolidującej z inwestycją, mające związek z celem projektu,
- koszty prac wykończeniowych obejmują również umocnienia.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- budowa budynków na cele mieszkaniowe,
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych, zakup nieruchomości dla celów budowy obiektu mieszkalnego,
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości przyczyniających się do realizacji celów działania).

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Poddziałanie 6.2.1. Rewitalizacja - „duże miasta”

Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja – „małe miasta”

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace przygotowawcze, w tym:

- koszty przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji,
- koszty badań i prac projektowych poprzedzających rewitalizację obszarów miejskich związane z urbanistyką, krajobrazem i budownictwem oraz prac geodezyjnych,

Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- koszty przebudowy infrastruktury technicznej i komunalnej kolidującej z inwestycją,
- koszty prac wykończeniowych obejmujące także umocnienia,
- koszty budowy małej infrastruktury drogowej, m.in.: zatoczki, przystanki autobusowe, nawierzchnia brukowa ulicy, chodnika, skweru,
- koszty zabudowy pustych przestrzeni (placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet, małej architektury – fontanny, tarasy widokowe, ławki, kosze itp.),
- koszty wymiany i zakupu instalacji grzewczej i źródła ciepła oraz termomodernizacja i termoizolacja budynku, tylko w ramach szerszego projektu,
- koszty zakupu sprzętu monitorującego (dla 5 typu projektu)
- koszty budowy, remontu, przebudowy drogi wewnętrznej zlokalizowanej w całości na

- terenie rewitalizowanym, w przypadku gdy jest to element niezbędny i integralnie związany z realizacją projektu, spełniające jedno z następujących kryteriów:
- wyłączone dla ruchu pojazdów, za wyjątkiem mieszkańców, służb komunalnych i zaopatrzenia;
  - stanowiące ślepo zakończone układy jezdne o długości nie przekraczającej 1 kilometra w osi drogi;
  - okalające w całości place stanowiące przestrzeń zagospodarowywaną w ramach projektu rewitalizacyjnego.
  - koszty budowy, remontu, przebudowy drogi dojazdowej w przypadku typu projektu 4, zlokalizowanej w całości na terenie rewitalizowanym, stanowiącej skomunikowanie terenów inwestycyjnych, których przygotowanie stanowi projekt rewitalizacyjny, o długości nie przekraczającej 2,5 kilometra w osi drogi,
  - koszty odszkodowania za przedwczesny wyrąb drzewostanu oraz koszty wyłączenia z produkcji gruntów leśnych, jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 20% kosztów kwalifikowanych projektu;

Kwalifikowalność wydatków w ramach 6. typu projektu:

- koszty zastąpienia materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi (koszty demontażu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, koszty związane z przywróceniem, przy użyciu materiałów nieszkodliwych, stanu obiektu sprzed demontażu materiałów azbestowych),
- koszty odnowy części głównej struktury budynku np. dachu, fasady, instalacji technicznych budynku tylko gdy jest to nierozdzielna część projektu związana z usuwaniem azbestu.
- koszty związane z usuwaniem azbestu,
- koszty związane z utylizacją azbestu²⁷ tylko gdy jest to nierozdzielna część projektu związana z usuwaniem azbestu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- realizacja projektów nie ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (nie znajdują się w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji), nie przyczyniających się do realizacji celów działania,
- budowa budynków na cele mieszkaniowe,
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych, zakup nieruchomości dla celów budowy obiektu mieszkalnego,
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości przyczyniających się do realizacji celów działania).

Poddziałanie 6.2.3. Rewitalizacja – JESSICA

W odniesieniu do inicjatywy JESSICA za kwalifikowane uznaje się koszty poniesione przez Fundusz Powierniczy zgodnie z kryteriami zawartymi w art. 78 ust. 6 lit. a, c i d

²⁷ Utylizacja odpadów musi być dokonana przez podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późniejszymi zmianami i innymi właściwymi dokumentami.

PRIORYTET VII. Transport

Działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej

Poddziałanie 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1. i 2. typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy jezdni,
- koszty budowy pobocza,
- koszty budowy chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów drogi (w tym parkingów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego), o ile są realizowane wspólnie z elementami drogi służącymi do ruchu pojazdów,
- koszty instalacji oświetlenia drogi,
- koszty znaków drogowych, sygnałów drogowych i drogowskazów.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 3. typu projektu:

- koszty chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych zlokalizowanych w pasie drogowym,
- koszty instalacji oświetlenia miejsc niebezpiecznych,
- koszty budowy, przebudowy rond i wysepek drogowych służących kanalizacji ruchu drogowego,
- koszty rejestratorów prędkości (nie generujące przychodów),
- koszty innych obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Uwaga – efekty projektu powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich wskaźnikach dotyczących bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 4. typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy mostów, wiaduktów, estakad, tuneli, przepustów, kładek dla pieszych, przejść podziemnych, przepustów dla swobodnie wędrującej zwierzyny i innych obiektów inżynierskich w ramach pasa drogowego.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 5. typu projektu:

- koszty systemów sterowania ruchem drogowym i monitorowania ruchu drogowego, w tym między innymi detektory ruchu, czujniki natężenia ruchu, inteligentna sygnalizacja świetlna, znaki o zmiennej treści

Kwalifikowalność wydatków w ramach wszystkich typów projektów:

- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej,
- koszty prac wykończeniowych, w tym wykonanie umocnienia i zieleni drogowej,
- koszty odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu oraz koszty wyłączenia z produkcji gruntów leśnych, jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 20% kosztów kwalifikowanych projektu;

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

KOSZTY NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na środki transportu,
- wydatki osobowe,
- na dojazdy do posesji,
- na prace niezwiązane z pasem drogowym,
- na parkingi, z wyjątkiem parkingów „Park&Ride”,
- na place stanowiące dworce komunikacji zbiorowej,
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,
- na przebudowę infrastruktury technicznej niekolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej.

Działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej

Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Kwalifikowalność wydatków w ramach w ramach 1. typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy jezdni,
- koszty budowy pobocza,
- koszty budowy chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów drogi (w tym parkingów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego), o ile są realizowane wspólnie z elementami drogi służącymi do ruchu pojazdów,
- koszty instalacji oświetlenia drogi,
- koszty znaków drogowych, sygnałów drogowych i drogowskazów.

Kwalifikowalność wydatków w ramach w ramach 2. typu projektu:

- koszty chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych zlokalizowanych w pasie drogowym,
- koszty instalacji oświetlenia miejsc niebezpiecznych,
- koszty budowy, przebudowy rond i wysepek drogowych służących kanalizacji ruchu drogowego,
- koszty rejestratorów prędkości (nie generujące przychodów),
- koszty innych obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Uwaga – efekty projektu powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich wskaźnikach dotyczących bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Kwalifikowalność wydatków w ramach w ramach 3. typu projektu:

- koszty budowy, przebudowy mostów, wiaduktów, estakad, tuneli, przepustów, kładek dla pieszych, przejść podziemnych, przepustów dla swobodnie wędrującej zwierzyny i

innych obiektów inżynierskich w ramach pasa drogowego.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 4. typu projektu:

- koszty systemów sterowania ruchem drogowym i monitorowania ruchu drogowego, w tym między innymi detektory ruchu, czujniki natężenia ruchu, inteligentna sygnalizacja świetlna, znaki o zmiennej treści

Kwalifikowalność wydatków w ramach wszystkich typów projektów:

- koszty przebudowy infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej,
- koszty prac wykończeniowych, w tym wykonanie umocnienia i zieleni drogowej,
- koszty odszkodowania za przedwczesny wyrąb drzewostanu oraz koszty wyłączenia z produkcji gruntów leśnych, jeżeli ich wartość nie jest wyższa niż 20% kosztów kwalifikowanych projektu;

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na środki transportu,
- wydatki osobowe,
- na dojazdy do posesji,
- na prace niezwiązane z pasem drogowym,
- na parkingi, z wyjątkiem parkingów „Park&Ride”,
- na place stanowiące dworce komunikacji zbiorowej,
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,
- na przebudowę infrastruktury technicznej niekolidującej z inwestycją, w tym linii elektroenergetycznych, teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej, urządzeń melioracji wodnych, urządzeń podziemnych specjalnego przeznaczenia, infrastruktury kolejowej i tramwajowej.

Działanie 7.2. Transport publiczny

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace związane z jednostkami taborowymi, w tym:

- wartość nabywanych jednostek taborowych,
- koszty prac związanych z dostosowaniem zaplecza technicznego do nowych jednostek taborowych,
- koszty prac związanych z dostosowaniem taboru do zintegrowanych systemów elektronicznej obsługi transportu publicznego,
- koszty związane z wycofaniem z ruchu pojazdów zastępowanych przez tabor nowo zakupiony.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 1. typu projektu:

- koszty torowiska wraz z wyposażeniem i infrastrukturą towarzyszącą oraz przystankami dla obsługi podróżnych,
- koszty napowietrznej sieci trakcyjnej wraz z podstacjami zasilającymi.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 2. typu projektu:

- koszty przebudowy linii kolejowych, w tym trakcji,
- koszty przebudowy obiektów dworcowych w zakresie obsługi podróżnych, z wyłączeniem przestrzeni komercyjnych niezwiązanych z funkcjami transportowymi obiektu,
- koszty budowy i przebudowy peronów i innych przestrzeni swobodnego dostępu, służących podróżnym
- koszty budowy i organizacji obiektów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego.

Kwalifikowalność wydatków w ramach 3. typu projektu:

- koszty budowy i przebudowy dworców komunikacyjnych, także multimodalnych (z wyłączeniem kolejowych) w zakresie obsługi podróżnych, z wyłączeniem przestrzeni komercyjnych niezwiązanych z funkcjami transportowymi obiektu, w tym koszty budowy i organizacji obiektów „Park&Ride” w zakresie służącym obsłudze transportu zbiorowego..

Kwalifikowalność wydatków w ramach 4. i 5. typu projektu:

- koszty zakupu nowego taboru kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego (w tym pojazdy z alternatywnym źródłem napędu),
- koszty modernizacji taboru kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego,
- koszty zakupu nowego taboru autobusowego spełniającego wymogi środowiskowe przewidziane we właściwych regulacjach prawnych (właściwe rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy publicznej).

Kwalifikowalność wydatków w ramach 6. typu projektu:

- koszty systemów poboru opłat oparte na nośnikach elektronicznych,
- koszty systemów rejestracji potoków podróżnych, w tym fotokomórki i czujniki ruchu,
- koszty dyspozytorskich systemów pozycjonowania pojazdów,
- koszty urządzeń elektronicznej informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym,
- koszty systemów monitoringu wizyjnego w ramach transportu publicznego.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- na infrastrukturę techniczną, w tym teletechniczną, nie mającą związku z celami projektu,
- na ogólnodostępną infrastrukturę drogową,
- wydatki osobowe,
- na parkingi (parkingi „Park&Ride” mogą uzyskać wsparcie jako element projektu drogowego w ramach działania 7.1),
- na bieżące remonty i konserwacje, tj. działania przywracające infrastrukturę do pierwotnego stanu,
- koszty witryny internetowej w ramach informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym,
- koszty szkoleń personelu obsługującego nowozakupione jednostki taboru oraz obsługującego zintegrowane systemy elektronicznej obsługi w transporcie publicznym,
- monitoring wizyjny wykraczający poza pojazdy oraz obiekty i przestrzenie służące

- bezpośrednio podróжным,
- elektroniczne nośniki biletowe (karty)
- koszty zakupu używanego taboru komunikacji zbiorowej.

PRIORYTET VIII. Infrastruktura edukacyjna

Działanie 8.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu sprzętu sportowego, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, bibliotek i czytelni koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w szkołach wyższych), koszty zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego przy usuwaniu barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych wyłącznie w przypadku realizacji projektów wymienionych w typach projektów 1. i 2. oraz ich otoczeniu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup książek do bibliotek.

Działanie 8.2. Infrastruktura placówek oświaty

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu sprzętu sportowego, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, bibliotek i czytelni, koszty zakup niezbędnego wyposażenia obiektów infrastruktury edukacyjnej i społeczno-edukacyjnej, koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania oświatą), koszty zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego przy usuwaniu barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych wyłącznie w przypadku realizacji projektów wymienionych w typach projektów od 1. do 4. oraz ich otoczeniu.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- zakup książek do bibliotek

Działanie 8.3. Infrastruktura kształcenia ustawicznego

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Prace inwestycyjne oraz związane z procesem inwestycyjnym, w tym:

- koszty zakupu sprzętu i wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji (koszty zakupu urządzeń naukowych i dydaktycznych, koszty zakupu wyposażenia sal dydaktycznych, koszty zakupu niezbędnego sprzętu i oprogramowania do tworzenia lub modernizacji zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w placówkach kształcenia ustawicznego), koszty zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego przy usuwaniu barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w obiektach typu projektu 1.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

PRIORYTET IX. Zdrowie i rekreacja

Działanie 9.1. Infrastruktura leczenia zamkniętego

Działanie 9.2. Infrastruktura leczenia otwartego

W przypadku, gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego stanowi pomoc publiczną wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych oraz *Rozporządzeniu MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, leczenia uzdrowiskowego w ramach RPO (Dz.U. Nr 214, poz.1661)*

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Wydatki związane z realizacją projektu, w tym:

- wymiana i zakup instalacji grzewczej i źródła ciepła oraz termomodernizacja i termoizolacja budynku tylko w ramach szerszego projektu,
- dostosowaniem obiektu do przepisów przeciwpożarowych pod warunkiem, że stanowi to konieczny i uzasadniony (ekonomicznie i finansowo) element szerszej inwestycji polegającej na kompleksowym remoncie obiektu,
- dostosowaniem obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych pod warunkiem, że jest to element szerzej zakrojonych prac,
- wymiana lub modernizacja dźwigów osobowych i towarowych pod warunkiem, że efektem takiej inwestycji jest zmiana lub stworzenie nowego systemu komunikacji pionowej, celem podniesienia jakości świadczonych usług - np. wydzielenie wind dla transportu chorych, osób dochodzących na leczenie i odwiedzających; stworzenie systemu ułatwiającego dostęp do obiektu dla osób niepełnosprawnych, np. winda

- zewnątrzna z wejściem bezpośrednio z ulicy (bez konieczności pokonywania dodatkowo podjazdów, ewentualnych barier architektonicznych),
- wydatki na wyposażenie²⁸ w infrastrukturę techniczną pomieszczeń obiektu ochrony zdrowia, służącą ich przygotowaniu do pełnienia zgodnych z przeznaczeniem funkcji np. doprowadzenie gazów medycznych, zainstalowanie klimatyzacji, zamontowanie kolumn anestezjologicznych, zawieszanie lamp medycznych, wydatki związane z zakupem sprzętu i aparatury medycznej, będących przedmiotem projektu. W ramach zakupu sprzętu i aparatury medycznej dopuszcza się przeszkolenie pracowników jedynie w zakresie prawidłowej obsługi przedmiotowego sprzętu i aparatury, zakup sprzętu komputerowego i monitorującego w ramach szerzej zakrojonych prac, zmierzających do kompleksowej informatyzacji jednostki oraz poprawy bezpieczeństwa osób i mienia, znajdujących się na terenie zakładu. W ramach zakupu sprzętu komputerowego i monitorującego dopuszcza się przeszkolenie pracowników jedynie w zakresie prawidłowej obsługi przedmiotowego sprzętu, systemu bądź oprogramowania,
  - wydatki związane z infrastrukturą towarzyszącą np. zadaszenie nad bezpośrednim wejściem i podjazdem przy budynku ZOZ-u, przyszpitalne tereny zielone służące pacjentom jako miejsce wypoczynku, tylko jeśli prace te są realizowane w powiązaniu z pracami dotyczącymi ZOZ-u oraz jeśli obecny stan (lub brak) infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia prawidłowe korzystanie z obiektu.
  - W odniesieniu do zakładów leczenia uzdrowiskowego pod pojęciem infrastruktury towarzyszącej należy również rozumieć urządzenia leczenia uzdrowiskowego, w szczególności takie jak: pijalnie uzdrowiskowe, tężnie, parki, ścieżki ruchowe, lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o leczeniu uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych; za wyjątkiem wydatków uznanych poniżej za niekwalifikowane.

Dla zakładów leczenia uzdrowiskowego w ramach 1. typu projektu dopuszcza się:

- realizację przedsięwzięcia polegającego na modernizacji wraz z zakupem wyposażenia pokoi pacjentów/kuracjuszy;
- realizację inwestycji związanych z urządzeniami leczenia uzdrowiskowego, w szczególności takimi jak: pijalnie uzdrowiskowe, tężnie, parki, ścieżki ruchowe, lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o leczeniu uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych²⁹.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach działania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- budowę i modernizację parkingów,
- budowę i modernizację dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnej, socjalnej (np. aneksy kuchenne dla pracowników, toalety dla pracowników), nie związanej z bezpośrednią

²⁸ w tym dopuszcza się wydatki polegające na zakupie wyposażenia pokoi pacjentów/ kuracjuszy wraz z ich modernizacją.

²⁹ (Dz. U. z 2005r. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.)

- obsługą pacjentów,
- remont wind i szybów, będących elementem prac dotyczących bieżącego utrzymania budynku,
- remont i wyposażenie (inne niż sprzęt komputerowy lub monitorujący) pomieszczenia do obsługi w/w sprzętów,
- zakup mebli medycznych (np. szafki, parawany, kozetki)
- placówki służby zdrowia mogą włączać do projektu wydatki na prace związane z działalnością nie objętą kontraktacją z NFZ, pod warunkiem ujęcia ich jako kosztów niekwalifikowanych.

Działanie 9.3. Lokalna infrastruktura sportowa.

Za wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi w części pierwszej (za wyjątkiem pkt.11) oraz wydatki wymienione w części drugiej, a także wydatki szczegółowe wymienione niżej, w tym m.in.:

Wydatki związane z realizacją projektu, w tym:

- zakup sprzętu sportowego (wyłącznie jako integralna część projektu),
- wydatki związane z budową lub remontem i modernizacją obiektów infrastruktury towarzyszącej obiektom sportowym, tylko jeśli prace te są realizowane w powiązaniu z pracami dotyczącymi obiektu sportowego oraz jeśli obecny stan (lub brak) infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia prawidłowe korzystanie z obiektu; za wyjątkiem wydatków uznanych poniżej za niekwalifikowane.

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Do wydatków niekwalifikowanych w ramach poddziałania zalicza się całość wydatków wymienionych w pkt. 11 części pierwszej wytycznych, a także całość wydatków szczegółowych wymienionych niżej:

- budowę i modernizację parkingów,
- budowę i modernizację dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnej nie związanej z bezpośrednią obsługą użytkowników obiektu,
- zakup i montaż urządzeń służących do monitoringu wizyjnego obiektów sportowych.

PRIORYTET X. Pomoc techniczna

Działanie 10.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi przez Ministra Rozwoju Regionalnego w wytycznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej, w tym: m.in.:

- koszty osobowe pracowników zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013, w tym płaca zasadnicza, dodatek stażowy, funkcyjny, specjalny, składki na ubezpieczenie społeczne płacone przez pracodawcę, składka na Fundusz Pracy, składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nagrody i premie, wynagrodzenie chorobowe płacone przez pracodawcę, dodatkowe wynagrodzenie roczne, nadgodziny,
- koszty remontów pomieszczeń biurowych,

- koszty wynajęcia powierzchni biurowej, w tym wszystkie koszty związane z wynajmem oraz utrzymaniem powierzchni biurowej wynajmowanej wyłącznie na potrzeby RPO WSL 2007-2013;
- koszty archiwizacji oraz usług związanych z archiwizacją dokumentów,
- koszty organizacji posiedzeń komitetów, paneli i komisji,
- koszty przygotowania i powielenia materiałów,
- koszty wynajmu sal i sprzętu multimedialnego,
- koszty przejazdów,
- koszty wyżywienia,
- koszty noclegów,
- koszty usług świadczonych przez ekspertów powołanych do uczestnictwa w obradach KM,
- koszty przygotowania, powielenia i rozpowszechnienia raportów z posiedzeń KM oraz sprawozdań rocznych i końcowych,
- koszty przygotowania ekspertyz na potrzeby oceny i selekcji projektów,
- koszty pracy ekspertów oceniających projekty,
- koszty kontroli (także kontrola na miejscu),
- koszty organizacji seminariów i warsztatów
- koszty udziału pracownika, który w zakresie obowiązków ma zadania związane z procesem zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013 w kursach językowych,
- koszty udziału pracownika w szkoleniach, seminariach, stażach, warsztatach, konferencjach, spotkaniach roboczych studiach podyplomowych dotyczących problematyki związanej z wykonywanymi obowiązkami w ramach zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- całkowite koszty delegacji służbowych krajowych i zagranicznych,
- koszty leasingu operacyjnego,
- koszty zakupu i instalacji sprzętu komputerowego (np. komputery, serwery, monitory, projektory multimedialne, skanery) oraz sprzętu biurowego,
- koszty zakupu oprogramowania,
- koszty zakupu mebli biurowych na potrzeby zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty zakupu materiałów biurowych niezbędnych do zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty budowy, uruchomienia, utrzymania oraz obsługi technicznej systemu informatycznego, służącego obsłudze procesu realizacji RPO WSL 2007-2013,
- koszty przygotowania analiz, studiów i ekspertyz na potrzeby zarządzania i wdrażania RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty zakupu pomocy naukowych w tym m.in. prasy, czasopism, danych statystycznych, publikacji naukowych, słowników, opracowań branżowych oraz map umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem i wdrażaniem RPO WSL,
- koszty prac ekspertów krajowych i zagranicznych,
- koszty tłumaczeń dokumentów oraz wynajmu tłumaczy dla RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty przeprowadzenia ewaluacji (bieżącej oraz ex-ante) RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty wsparcia eksperckiego w zakresie przygotowania i realizacji projektów,
- wsparcie eksperckie w postaci pracy ekspertów, przygotowania ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji dotyczących ewaluacji RPO WSL na lata 2007-2013.

Działanie 10.2. Działania informacyjne i promocyjne

Za wydatki kwalifikowalne w ramach działania uznaje się wydatki poniesione zgodnie z zasadami określonymi przez Ministra Rozwoju Regionalnego w wytycznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej, w tym: m.in.:

- koszty wynajęcia sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia,
- koszty tłumaczeń,
- koszty przygotowania materiałów promujących i informujących o RPO WSL na lata 2007-2013, w tym m.in. publikacja i dystrybucja ulotek, broszur, folderów i biuletynów informacyjnych, gadżetów,
- koszty organizowania konferencji, seminariów i warsztatów, szkoleń dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów,
- koszty przygotowania i zamieszczania informacji o RPO WSL na lata 2007-2013 w mediach,
- koszty organizacji oraz przeprowadzenia kampanii medialnych na temat RPO WSL 2007-2013,
- koszty zamieszczania ogłoszeń o organizowanych konkursach w ramach RPO WSL na lata 2007-2013,
- koszty stworzenia i utrzymania portali i stron internetowych dotyczących RPO WSL na lata 2007-2013, koszty opracowania materiałów zamieszczanych na stronach internetowych,
- koszty osobowe pracowników zaangażowanych w proces informacji i promocji, w punktach informacyjnych RPO WSL na lata 2007-2013, w tym płaca zasadnicza, dodatek stażowy, funkcyjny, specjalny, składki na ubezpieczenie społeczne płacone przez pracodawcę, składka na Fundusz Pracy, składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nagrody i premie, wynagrodzenie chorobowe płacone przez pracodawcę, dodatkowe wynagrodzenie roczne, nadgodziny,
- koszty utworzenia oraz utrzymania punktu informacyjnego dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów w tym koszty wynajmu pomieszczenia, koszty związane z bieżącym utrzymaniem powierzchni biurowej,
- koszty ponoszone tytułem opłat eksploatacyjnych związanych z funkcjonowaniem punktu informacyjnego,
- koszty zakupu materiałów i mebli biurowych oraz niezbędnego wyposażenia biurowego,
- koszty zakupu sprzętu komputerowego i biurowego na potrzeby realizacji Działań Promocyjnych RPO WSL na lata 2007 -2013,
- koszty inicjatyw dotyczących tworzenia sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów.
- koszty przeprowadzenia badań, ekspertyz, opinii w zakresie działań informacyjno-promocyjnych RPO WSL na lata 2007-2013,

Za kwalifikowalne uznaje się koszty związane z realizacją postanowień decyzji o dofinansowaniu Rocznych Planów Działań

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE

Za wydatki niekwalifikowalne w ramach priorytetu uznaje się wydatki wskazane jako niekwalifikowane przez Ministra Rozwoju Regionalnego w wytycznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej, w tym:

następujące składniki wynagrodzeń: świadczenia finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, składki na PFRON, odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe, zasiłki finansowane z budżetu państwa (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny), zasiłki finansowane ze środków ZUS (np. zasiłek chorobowy, macierzyński, wychowawczy, rehabilitacyjny),

- koszty badań okresowych i wstępnych,
- bony żywieniowe dla pracowników,
- koszty usług zdrowotnych,

- dopłata do okularów,
- zakup środków transportu,
- wydatki na ulepszenie środków transportu,
- wydatki na bieżącą działalność instytucji, jeśli ponoszone są niezależnie od zadań związanych z zarządzaniem i wdrażaniem RPO WSL, za wyjątkiem kosztów związanych z wynajmem oraz z bieżącym utrzymaniem powierzchni biurowej wynajmowanej wyłącznie na potrzeby RPO WSL,
- opłaty i koszty sądowe z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji IZ.

ZAŁĄCZNIK

Zasada obliczania kosztu kwalifikowalnego gruntu

Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Aby obliczyć maksymalną wysokość kosztu kwalifikowalnego gruntu, należy posłużyć się następującą metodą:

- Zsumowując wszystkie koszty kwalifikowalne oprócz kosztów zakupu gruntu – otrzymujemy wielkość „a”
- Koszt kwalifikowalny ogółem stanowi niewiadomą „x”
- Wiadomo, że 90% kosztu kwalifikowalnego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów gruntu, stąd:
 $a = 0,9 \cdot x$
 $x = a / 0,9$
- Najwyżej 10% tak otrzymanego kosztu kwalifikowalnego ogółem może stanowić koszt zakupu gruntu.

Przykład: W ramach projektu zakupiony grunt zostanie przeznaczony pod budowę drogi. Grunt ten będzie niezbędny dla wdrażania i realizacji projektu, tak więc koszt jego zakupu będzie kosztem kwalifikowalnym. Koszt zakupu gruntu wynosi 50 000 zł, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów gruntu) wynoszą 180 000 zł. Należy obliczyć koszt kwalifikowalny gruntu, który jest objęty limitem 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

1. Obliczamy całkowity koszt kwalifikowalny projektu:

$$\begin{aligned} a &= 0,9x \\ \text{dla } a &= 180\,000 \\ 0,9x &= 180\,000 \\ x &= 180\,000 : 0,9 \\ x &= 200\,000 \end{aligned}$$

2. Obliczamy wysokość kosztów kwalifikowalnych zakupu gruntu:

Wyliczamy 10% całkowitego kosztu kwalifikowalnego projektu i otrzymujemy wysokość kosztów kwalifikowalnych zakupu gruntu:

$$200\,000 \cdot 10\% = 20\,000$$

Koszt kwalifikowalny gruntu będzie wynosić 20 000 zł.